

Tämä asiakirja sisältää valtiovarainministeriön vahvistamat arvopaperien kaupankäyntisäännöt. Säännöt on kirjoitettu teknisesti myös NASDAQ OMX Nordic-pörssien yhteisen sääntökirjan (NASDAQ OMX Nordic Member Rules) sisälle.

NASDAQ OMX HELSINKI OY

ARVOPAPERIEN KAUPANKÄYNTISÄÄNNÖT NASDAQ OMX Nordic-säännöt, VERSIO 1.0

1.	MÄÄRITELMÄT JA LYHENTEET	4
2.	YLEISET MÄÄRÄYKSET	12
2.1	NASDAQ OMX NORDIC-SÄÄNTÖJÄ KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET	12
2.2	TEKNISET MÄÄRÄYKSET	13
2.3	KAUPANKÄYNTIJÄRJESTELMÄN KAUTTA SAATAVA INFORMAATIO	17
2.4	IMMATERIAALIOIKEUDET	18
2.5	MAKSUT	19
2.6	POIKKEUSTOIMET	19
2.7	SALASSAPITO- JA TIEDONANTOVELVOLLISUUS	21
2.8	VASTUUNRAJOITUS	23
2.9	SOVELLETTAVA LAKI JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN	24
3.	NASDAQ OMX HELSINGIN PÖRSSISÄÄNNÖT	25
3.1	JOHDANTO	25
3.2	PÖRSSIN JÄSENYYS	25
3.3	PÖRSSIN AUKIOLOAJAT	27
3.4	MEKLARIT	28
3.5	TARJOUSTEN TALLENTAMINEN	29
3.6	TARJOUSTEN JA KAUPPOJEN HINNOITTELUN ASIANMUKAISUUS	29
3.7	KAUPANKÄYNTITAUKO	30
3.8	KAUPANKÄYNNIN KESKEYTTÄMINEN	31
3.9	KAUPANKÄYNTIÄ KOSKEVIEN TIETOJEN JULKISTAMINEN	31
3.10	AUTOMAATTINEN TARJOUSTEN VÄLITYS (DMA)	32
3.11	SPONSORED ACCESS	34
3.12	ALGORITMINEN KAUPANKÄYNTI	38
3.13	LAIN, NASDAQ OMX NORDIC-SÄÄNTÖJEN JA MUIDEN SÄÄNNÖSTEN RIKKOMINEN	38
4.	INET NORDIC	40
4.1	INET NORDIC KAUPANKÄYNNIN KOHTEENA OLEVAT INSTRUMENTIT	40
4.2	KAUPANKÄYNTITAVAT	40
4.3	KAUPANKÄYNTIVAIHEET	40
4.4	TARJOUSKIRJAT JA TARJOUKSET	41
4.5	AUTOMAATTISESTI TÄSMÄYTETYT KAUPAT	43

4.6	SOPIMUSKAUPAT – RAPORTOINTI- JA JULKISTAMISSÄÄNNÖT	43
4.7	KAUPPOJEN PERUUTTAMINEN	47
4.8	SELVITYSSÄÄNNÖT	48
4.9	OSAKKEITA KOSKEVA MARKKINASEGMENTTI	48
4.10	OSAKKEESEEN OIKEUTTAVIA INSTRUMENTTEJA KOSKEVA MARKKINASEGMENTTI	50
4.11	WARRANTTEJA JA SERTIFIKAATTEJA KOSKEVA MARKKINASEGMENTTI	51
4.12	RAHASTO-OSUUKSIA KOSKEVA MARKKINASEGMENTTI	52
5.	SAXESS	53
5.1	JOUKKOVELKAKIRJOJEN JA MUIDEN KORKOINSTRUMENTTIEN KÄTEISMARKKINA	53
5.2	KAUPANKÄYNTITAVAT	54
5.3	KAUPANKÄYNTIVAIHEET	54
5.4	TARJOUSKIRJAT JA TARJOUKSET	54
5.5	AUTOMAATTISESTI TÄSMÄYTETYT KAUPAT	55
5.6	SOPIMUSKAUPAT - RAPORTOINTISÄÄNNÖT	56
5.7	KAUPPOJEN PERUUTTAMINEN	57
5.8	SELVITYSSÄÄNNÖT	58
5.9	TAVANOMAINEN ALAMARKKINA NASDAQ OMX HELSINGISSÄ	58
5.10	AUTOMAATTISEEN TARJOUSTEN TÄSMÄYTYKSEEN PERUSTUVA VELKAKIRJOJA KOSKEVA TAVANOMAINEN ALAMARKKINA OMX Pohjoismainen Pörssi HELSINGISSÄ	59
5.11	AUTOMAATTISEEN TARJOUSTEN TÄSMÄYTYKSEEN PERUSTUVA STRUKTUROITUJA VELKAKIRJOJA KOSKEVA TAVANOMAINEN ALAMARKKINA OMX Pohjoismainen Pörssi HELSINGISSÄ	61

Näitä kaupankäyntisääntöjä (jäljempänä *NASDAQ OMX Nordic-säännöt*) noudatetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä (NASDAQ OMX Helsingissä) tapahtuvaan kaupankäyntiin. Säännöt on kirjoitettu myös NASDAQ OMX Nordic-pörssien yhteisen sääntökirjan (NASDAQ OMX Nordic Member Rules) sisälle. Vaikka näissä säännöissä on viitattu joissain kohdin myös muihin NASDAQ OMX Nordic-pörssiin on säännöt vahvistettu valtiovarainministeriössä vain NASDAQ OMX Helsinkiä koskien.

1. MÄÄRITELMÄT JA LYHENTEET

Milloin jäljempänä esitettyjä ilmaisuja (samoin kuin niistä johdettuja ilmaisuja) käytetään näissä NASDAQ OMX Nordic-säännöissä ja ne on kirjoitettu isoin alkukirjaimin, niillä (tai niistä johdetuilla ilmaisuilla) on jäljempänä esitetty merkitys ellei nimenomaan toisin ilmoiteta.

Alamarkkina	SAXESSissa kaupankäynnin kohteena oleva markkinan osa, johon sovelletaan samoja kaupankäyntisääntöjä.
Algoritminen Kaupankäynti (Algorithmic Trading)	Tarjousten, niiden muutosten tai peruutusten tallentaminen Tarjouskirjaan ohjelmistolla, joka tuottaa automaattisesti Tarjouksia erityisten etukäteen ohjelmoitujen tekijöiden perusteella .
Alkuperäinen kauppa	Sopimus Osakkeiden tai Osakkeeseen Oikeuttavien Instrumenttien hankinnasta ja myynnistä, joka on rekisteröity joko Automaattisesti täsmäytyneellä kaupalla tai NASDAQ OMX Nordic sääntöjen mukaisena Sopimuskauppana, ja jota ei ole selvitetty sääntökohdan 4.8.1 mukaisessa selvitysaikataulussa.
Alle Pörssierä	Instrumenttien määrä tai arvo, joka on pienempi kuin Pörssierä.
Alle Pörssierää Koskeva Tarjous	Tarjous, joka on pienempi kuin yksi Pörssierä.
Arvopaperikeskus (Central Securities Depository)	Taho, joka säilyttää ja hallinnoi Instrumentteja ja mahdollistaa kauppohen käsittelyn soveltuvan lainsäädännön mukaisesti.

Automaattinen Tarjousten Täsmäytys (Automatic Order Matching)	Tarjouskirjassa tapahtuva prosessi, jossa Myynti- ja Ostotarjoukset täsmäytyvät automaattisesti Kaupoiksi, kun tietyn Tarjouksen hinta, määrä ja muut määritellyt ehdot vastaavat Tarjouskirjaan aikaisemmin tallennettujen Tarjousten ehtoja.
Automaattinen Tarjousten Välitys (Direct Market Access; DMA)	Prosessi, jossa Välittäjä välittää elektronisesti ja automaattisesti asiakkaansa tallentamia Tarjouksia internetyhteyksien tai muiden tietokoneyhteyksien kautta suoraan Kaupankäyntijärjestelmään.
Automaattisesti Täsmäytetty Kauppa	Kauppa, joka toteutetaan Automaattisena Tarjouksen Täsmäytyksenä Kaupankäyntijärjestelmässä.
Buy-in	Välittäjän, joka ei ole saanut Osakkeita tai Osakkeeseen Oikeuttavia Instrumenteja sääntökohdan 4.8.1 mukaisessa selvitysaikatalussa, mahdollisuus ostaa instrumentit ja vaatia käteisselvitystä tietyin ehdoin.
Buy-in kauppa	Kaikki kaupat, joilla on tarkoitus korvata Alkuperäinen kauppa.
Ei-julkinen Markkinainformaatio	Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatava Markkinainformaatio, jota voidaan jakaa jakaa ainoastaan Välittäjän sisäisille käyttäjille.
Ei-julkistettu Volyymi (Non-displayed Volume)	Kokonaisvolyymien ja nähtävillä olevan volyymin erotus. Osakemarkkinalla kokonaisvolyymi voi muodostua täysin Ei-julkistettusta Volyymista, mikäli Tarjouksen kokonaisvolyymi on suurempi kuin mitä on esitetty sääntökohdassa 4.9.1 olevassa taulukossa.
Ensisijainen Listauspörssi	NASDAQ OMX Nordic-pörssi, jossa Instrumentti on ensisijaisesti otettu kaupankäynnin kohteeksi.

Indeksiosuusrahastot (Exchange Traded Funds)	NASDAQ OMX Nordic-pörseissä kaupankäynninkohteena oleva Instrumentti, joka muodostuu osakkeista, joukkovelkakirjalainoista, futuureista, hyödykkeistä (esimerkiksi teollisuusmetalleista ja jalometalleista), valuutoista tai muista vastaavista tuotteista tai niiden yhdistelmästä, ja joka voi tavoitella indeksin jäljittämistä.
INET Nordic	Elektroninen Kaupankäyntijärjestelmä, jossa käydään kauppaa Osakekirjamarkkinalla.
Instrumentti	Arvopaperit sekä muut oikeudet ja sitoumukset, jotka soveltuvat kaupankäyntiin ja ovat kaupankäynnin kohteena NASDAQ OMX Helsingissä.
Jatkuva Kaupankäynti	Kaupankäyntivaiheiden jakso, joka on kuvattu kohdissa 4.3.3 ja 5.3.3. Jatkuva Kaupankäynti on NASDAQ OMX Helsingin Komission asetuksen (EY) N:o 1287/2006 artiklassa 29 viitattu tavanomainen kaupankäyntiaika.
Julkinen Markkinainformaatio	Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatava Markkinainformaatio, jota voidaan jakaa yleisölle.
Kaupankäyntijärjestelmä	NASDAQ OMX Helsingin elektroninen kaupankäyntijärjestelmä.
Kaupankäyntivaiheet	Pörssipäivän osa, joka käsittää Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson, Jatkuvan Kaupankäynnin ja Kaupankäynnin Jälkeisen Jakson.
Kaupankäyntiä Edeltävä Jakso	Jatkuvaa Kaupankäyntiä edeltävä Kaupankäyntivaiheisiin kuuluva jakso, jolloin

Tarjouksia voidaan tallentaa Tarjouskirjaan ja Sopimuskauppoja voidaan tai tulee raportoida.

Kaupankäynnin Jälkeinen Jakso	Jatkuvan Kaupankäynnin jälkeinen Kaupankäyntivaiheisiin kuuluva jakso, jolloin Tarjouksia ja Kauppoja voidaan muuttaa ja peruuttaa ja jolloin Sopimuskauppoja voidaan raportoida.
Kaupankäyntipäällikkö (Head of Trading)	Henkilö, joka vastaa Välittäjän kaupankäyntitoiminnasta.
Kaupantekoaika	Se ajankohta, jolloin Automaattisesti Täsmäytetty Kauppa täsmäytyy tai Sopimuskauppa tehdään.
Kauppa	Instrumentin ostoa ja myyntiä koskeva sopimus, joka rekisteröidään Kaupankäyntijärjestelmään joko Automaattisesti Täsmäytettynä Kauppana tai Sopimuskauppana.
Kauppatyyppi	Markkinamalli-dokumentissa tai liitteessä D kuvatut Kauppojen tyypit.
Keskusvastapuoli (CCP)	Taho, joka asettaa itsensä Kaupan osapuolten väliin, toimien näin ostajana kullekin myyjälle ja myyjänä kullekin ostajalle.
Keskusvastapuolisäännöt	Säännöt, sopimukset sekä menettelytapanormit, jotka soveltuvat Keskusvastapuoleen.
Markkina	Yleismääritelmä NASDAQ OMX Helsingin kaupankäynti-, listalleotto- ja selvitystoiminnasta. Markkina voi jakautua Markkinasegmentteihin tai Alamarkkinoihin.
Markkinasegmentti	INET Nordicissa kaupankäynnin kohteena oleva

		markkinan osa, johon sovelletaan samoja kaupankäyntisääntöjä
Meklari		Välittäjän tai Välittäjän kanssa samaan konserniin Euroopan Talousalueella kuuluvan valtuutetun arvopaperilaitoksen työntekijä, jolla on oikeus osallistua kaupankäyntiin Välittäjän lukuun NASDAQ OMX Helsingissä.
Myyntitarjous		Tietyn Instrumentin myyntiä koskeva Tarjous.
NASDAQ OMX Nordic pörssijäsenyys		NASDAQ OMX Tukholman, NASDAQ OMX Helsingin, NASDAQ OMX Kööpenhaminan ja/tai NASDAQ OMX Islannin kanssa tehty jäsenyys sopimus.
NASDAQ OMX Nordic-pörssi/-pörssit		NASDAQ OMX Nordic-pörssi/-pörssit tarkoittaa soveltuvien osin näissä säännöissä (i) NASDAQ OMX Kööpenhaminaa; (ii) NASDAQ OMX Helsingiä; (iii) NASDAQ OMX Islantia; ja (v) NASDAQ OMX Tukholmaa. Määritelmää voidaan käyttää joko yksittäisestä NASDAQ OMX Nordic-pörssistä tai kaikista NASDAQ OMX Nordic-pörsseistä.
Novaatio		Mikä tahansa prosessi, jonka seurauksena Keskusvastapuolesta tulee Keskusvastapuolisääntöjen mukainen Kaupan vastapuoli.
Osakemarkkina		Osakkeiden, osakkeisiin oikeuttavien Instrumenttien, warranttien ja sertifikaattien sekä rahasto-osuuksien kaupankäyntiin tarkoitetut Markkinasegmentit.
Osakkeeseen Instrumentti	Oikeuttava	Väliaikaistodistukset, osaoikeudet, merkintäoikeudet, osto-oikeudet, oikeudet rahastoantiin, optio-oikeudet, lunastusoikeudet ja muut vastaavankaltaiset Instrumentit.
Osakkeet		Osakkeet ja talletustodistukset.
Ostotarjous		Tietyn Instrumentin ostoa koskeva Tarjous.

Pienin Kaupankäynti-määrä	Pienin mahdollinen määrä, joka voidaan täsmäyttää yhdellä kertaa.
Pörssierä	Pienin mahdollinen Instrumenttien määrä tai arvo.
Pörssierätarjous	Vähintään yhden Pörssierän suuruinen Tarjous.
Pörssi-ilmoitus	Kaupankäyntijärjestelmässä oleva ilmoitus, joka sisältää tietoa Välittäjille ja/tai Markkinoille yleensä.
Pörssipäivä	Päivä, jolloin NASDAQ OMX Helsinki on avoinna kaupankäyntiä varten.
SAXESS	Elektroninen Kaupankäyntijärjestelmä, jossa käydään kauppaa Velkajamarkkinalla.
Sertifikaatit	Sertifikaatit, eräpäivättömät (open-end) sertifikaatit, maksimi sertifikaatit ja muut kaupankäynnin kohteena olevat sertifikaatit.
Sisäinen Täsmäytys (Internal Crossing)	Automaattisesti Täsmäytetty Kauppa, jossa sekä Osto- että Myyntitarjous ovat saman Välittäjän tallentamia.
Sisäinen Kauppa	Sopimuskauppa, joka on tehty Välittäjän ja sen asiakkaan tai Välittäjän asiakkaiden välillä.
Sopimuskauppa	Kauppa, joka tehdään Tarjouskirjan ulkopuolella ja jonka Välittäjä ja asiakas sopivat ennen kaupan toteutusta tehtävän NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen mukaisesti.
Sponsored Access	Elektroninen järjestely, jolla sääntökohdan 3.2.4

	<p>mukaisen toimiluvan omaava Välittäjä on antanut asiakkaalleen oikeuden Välittäjän välittäjätunnuksia käyttäen lähettää Tarjouksia suoraan tai kolmatta osapuolta käyttäen Kaupankäyntijärjestelmään.</p>
Spread (hintaväli)	<p>Hintaehdoltaan korkeimman Ostotarjouksen ja alhaisimman Myyntitarjouksen väli.</p>
Tarjous	<p>Tarjouskirjassa oleva Instrumentin ostoa tai myyntiä koskeva Välittäjän sitova tarjous.</p>
Tarjousehdot	<p>Ehdot, jotka Välittäjä voi määrittää Tarjouskirjaan tallennettavalle Tarjoukselle.</p>
Tarjouskirja	<p>Osto- ja Myyntitarjousten järjestely Kaupankäyntijärjestelmässä sekä tiettyyn Instrumenttiin liittyvät muut tiedot, kuten selvitysjärjestelmään liittyvät mahdolliset tiedot, hinnan desimaalien määrä, Pörssierien koko, Pienimmät Kaupankäyntimäärät ym.</p>
Tekniset Laitteet	<p>Välittäjän tietokonelaitteet ja -ohjelmat, myös sovellusohjelmat, joita käytetään Välittäjän kaupankäyntitoimintaan NASDAQ OMX Helsingissä ja Välittäjän yhteyksien ylläpitämiseen Kaupankäyntijärjestelmään.</p>
Tikkiväli	<p>Pienin mahdollinen hinnan muutos, joka voidaan tallentaa Kaupankäyntijärjestelmään.</p>
Toteutuksesta vastaava taho	<p>Taho, joka Instrumentin viimeisen siirron kautta loppuunsaattaa Kaupan ja asiaankuuluvissa tapauksissa varojen siirron ostajan ja myyjän välillä.</p>
Velkakirjamarkkina	<p>Joukkovelkakirjojen ja muiden korkoinstrumenttien kaupankäyntiin tarkoitetut Alamarkkinat.</p>

Viimeisin Kauppahinta	Viimeisimmän vähintään yhden Pörssierän suuruisen Kaupan hinta, joka on täsmäytynyt Kaupankäyntijärjestelmässä tai raportoitu Sopimuskauppana Kauppatyypillä "Standardikauppa" ja tehty Spreadiin, jollei tietyn Markkinasegmentin tai Alamarkkinan osalta ole toisin määritelty.
Volyymipainoitettu Keskimääräinen Spread (VWAS)	Volyymipainoitettu Keskimääräinen Spreadi on vaihtelualue niiden referenssihintojen välillä, jotka olisi maksettu, mikäli osto tai myynti Tarjoukset kaupan volyymille olisi toteutettu Tarjouskirjassa (ts. olisivat olleet keskimääräiset hinnat, mikäli nämä osto tai myynti Tarjoukset olisi täsmäytetty automaattisesti).
Välittäjä	Yhteisö, jonka NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt jäseneksi ja joka on allekirjoittanut NASDAQ OMX Helsingin kanssa Välittäjäsovimuksen.
Välittäjäsovimus	Välittäjän ja NASDAQ OMX Helsingin välillä solmittu pörssin jäsenyyttä koskeva sovimus.

2. YLEISET MÄÄRÄYKSET

2.1 NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä koskevat yleiset määräykset

- 2.1.1 NASDAQ OMX Nordic-säännöt sääntelevät NASDAQ OMX Helsingin ja Välittäjien välistä suhdetta pörssikaupankäynnissä ja muita siihen liittyviä seikkoja. NASDAQ OMX Nordic-säännöt koostuvat jaksoista 1 – 5. Liitteet A – E täydentävät SAXESS-kaupankäynnissä noudatettavia kaupankäyntisääntöjä ja Markkinamalli-dokumentti INET Nordic-kaupankäynnissä noudatettavia kaupankäyntisääntöjä.
- 2.1.2 NASDAQ OMX Nordic-säännöt tulevat Välittäjää sitoviksi siitä päivästä lukien, jolloin Välittäjä on hyväksytty NASDAQ OMX Helsingin jäseneksi ja Välittäjä on allekirjoittanut Välittäjäsovimuksen.
- 2.1.3 NASDAQ OMX Nordic-säännöt ovat saatavissa pörssin verkkosivuilta. NASDAQ OMX Helsinki voi muuttaa ja täydentää NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä. Muutokset ja lisäykset sitovat NASDAQ OMX Helsinkiä ja Välittäjiä ilman Välittäjien etukäteishyväksyntää. Muutokset ja lisäykset tulevat voimaan NASDAQ OMX Helsingin ilmoittamana päivänä, kuitenkin aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun NASDAQ OMX Helsinki on ilmoittanut muutoksista ja lisäyksistä Välittäjille. NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että muutokset tai lisäykset tulevat voimaan aikaisemmin tai välittömästi, mikäli siihen on markkinaolosuhteista, lainsäädännöstä, oikeuden tai viranomaisten päätöksistä tai muista olosuhteista johtuva erityinen syy.

NASDAQ OMX Helsinki ilmoittaa ennen NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen muutosten tai lisäysten voimaan tuloa niistä arvopaperivälittäjien yhdistykselle ja tarvittaessa muille asianomaisille organisaatioille. Ne voivat viimeistään 10 pörssipäivän kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta vaatia neuvotteluja NASDAQ OMX Helsingin kanssa.

Jos lainsäädäntö, muut säännökset tai oikeuden tai viranomaisten päätökset edellyttävät muutoksia ja/tai lisäyksiä sääntöihin taikka jos etukäteisneuvottelut ovat ilmeisen tarpeettomat tai markkinaolosuhteet sitä erityisesti edellyttävät, NASDAQ OMX Helsinki voi ottaa kyseiset muutokset ja/tai lisäykset käyttöön välittömästi neuvottelematta asiasta etukäteen. Arvopaperivälittäjien yhdistykselle ja tarvittaessa muille asianomaisille organisaatioille on tällöin ilmoitettava muutoksista ja/tai lisäyksistä.

- 2.1.4 NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus siirtää kaikki NASDAQ OMX Nordic-sääntöihin perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa uudelle yhteisölle, joka sitoutuu ylläpitämään Kaupankäyntijärjestelmää, tai fuusion ollessa kyseessä, fuusiossa syntyvälle yhteisölle. Siirto voi tulla voimaan aikaisintaan 4 viikon kuluttua siitä, kun NASDAQ OMX Helsinki on ilmoittanut siirrosta Välittäjille. Välittäjillä on oikeus siirtää NASDAQ OMX Nordic-sääntöihin perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa ainoastaan NASDAQ OMX Helsingin suostumuksella, myös tilanteessa, jossa Välittäjä on osapuolena fuusiossa tai jakautumisessa.

2.2 Tekniset määräykset

Kaupankäyntijärjestelmä

- 2.2.1 NASDAQ OMX Helsinki käyttää Osakemarkkinalla ja Velkakirjamarkkinalla tapahtuvassa kaupankäynnissä asianmukaista Kaupankäyntijärjestelmää. NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä sovelletaan ainoastaan kaupankäyntiin NASDAQ OMX Helsingissä kaupankäynnin kohteeksi otetuilla Instrumenteilla.

NASDAQ OMX Helsingin julkaisemissa tai NASDAQ OMX Helsingin lukuun julkaistuissa erillisissä asiakirjoissa on tekniset kuvaukset asianmukaisista Kaupankäyntijärjestelmistä sekä lisätietoja Kaupankäyntijärjestelmien käytöstä. Kyseiset asiakirjat ovat saatavissa NASDAQ OMX Nordic-pörssien verkkosivuilta.

Yhteydet Kaupankäyntijärjestelmään

- 2.2.2 Pitääkseen yhteyttä Kaupankäyntijärjestelmän kanssa, Välittäjän on liityttävä NASDAQ OMX Helsingin kulloinkin hyväksymiin tai määrittelemiin tietoliikenneverkkoihin. NASDAQ OMX Helsinki voi nimetä tätä tarkoitusta varten tiettyjä tietoliikenneliikenneverkkojen toimittajia. Näitä tietoliikenneverkkojen toimittajia koskevat muutokset edellyttävät sääntökohdan 2.1.3 toisessa ja kolmannessa kappaleessa mainittua neuvotteluprosessia. Välittäjä vastaa kaikista tietoliikenneverkkon käyttöönottoon ja käyttöön liittyvistä kustannuksista.

Välittäjän Tekniset Laitteet

- 2.2.3 Kaupankäyntijärjestelmään voidaan pitää yhteyttä NASDAQ OMX Helsingin hyväksymien tietokonesovellusohjelman/-ohjelmien välityksellä. Välittäjällä tulee olla ainakin yksi tietokonesovellus, joka on sertifikaatilla "Täysimääräinen kaupankäyntisovellus" ("Full trading application"). Luettelo tietokonesovellusohjelmista, jotka ovat sertifikaatilla "Täysimääräinen kaupankäyntisovellus" ("Full trading application"), "Rajoitettu kaupankäyntisovellus" ("Restricted trading application") tai "Muu kaupankäyntisovellus" ("Other application") on saatavissa NASDAQ OMX Helsingistä.
- 2.2.4 Välittäjä vastaa itse tarkoitukseen sopivien Teknisten Laitteiden asentamisesta Kaupankäyntijärjestelmän kanssa tapahtuvaa yhteydenpitoa ja viestintää varten. Teknisten Laitteiden on täytettävä NASDAQ OMX Helsingin kulloinkin voimassa olevat vaatimukset. Välittäjä vastaa tietokonesovellusohjelmiansa ja rutiiniensa suunnittelusta siten, että ne täyttävät NASDAQ OMX Helsingin Kaupankäyntijärjestelmän tietokoneyhteyksiä koskevan ohjeistuksen (transaktiot, kaupankäynti ja yhteydenotto; transactions, session and access protocols) asettamat vaatimukset, sekä jatkuvasti päivitettävä sovelluksensa ja rutiininsa viimeisimpien ohjeiden muutosten mukaisiksi. Välittäjä vastaa siitä, että Kaupankäyntijärjestelmään liitetyt Tekniset Laitteet on suunniteltu siten, että ne täyttävät aina NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen määräykset.

- 2.2.5 Välittäjän Teknisten Laitteiden on aina toimittava tyydyttävästi siten, niin että ne voidaan yhdistää ja niillä voidaan pitää yhteyttä Kaupankäyntijärjestelmään.
- 2.2.6 Välittäjä vastaa kaikista kustannuksista, jotka johtuvat Teknisistä Laitteista ja niiden asentamisesta Välittäjän tiloihin sekä Kaupankäyntijärjestelmän kanssa tapahtuvasta yhteydenpidosta.

Järjestelmätestit

- 2.2.7 Tekniset Laitteet, joita käytetään yhteydenpitoon Kaupankäyntijärjestelmän kanssa, on testattava Kaupankäyntijärjestelmän testausjärjestelmissä ennen laitteiden yhdistämistä Kaupankäyntijärjestelmän tuotantojärjestelmiin. Testaus on suoritettava NASDAQ OMX Helsingin ohjeiden mukaisesti ja sen on täytettävä ohjeiden vaatimukset. NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus testata Tekniset Laitteet ja Välittäjän elektroniset yhteydet ennen niiden yhdistämistä Kaupankäyntijärjestelmään. NASDAQ OMX Helsinki voi vaatia Välittäjää osallistumaan näihin testeihin.
- 2.2.8 NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus testata milloin tahansa Välittäjän Tekniset Laitteet ja tämän elektroniset yhteydet Kaupankäyntijärjestelmään. NASDAQ OMX Helsinki voi vaatia Välittäjää osallistumaan näihin testeihin. NASDAQ OMX Helsinki voi lisäksi vaatia Välittäjää suorittamaan nämä testit. Testaus on suoritettava NASDAQ OMX Helsingin ohjeiden mukaisesti ja sen on täytettävä ohjeiden vaatimukset.
- 2.2.9 Välittäjä voi milloin tahansa pyytää NASDAQ OMX Helsinkiä testaamaan Välittäjän Tekniset Laitteet Kaupankäyntijärjestelmän testausjärjestelmissä. NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus veloittaa testauksesta maksu. NASDAQ OMX Helsingin on avustettava mahdollisuuksien mukaan Välittäjää testausten suorittamisessa.
- 2.2.10 NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus testata Kaupankäyntijärjestelmää Kaupankäyntivaiheiden aikana tai ulkopuolella. NASDAQ OMX Helsinki voi vaatia Välittäjää osallistumaan testeihin. Testaus on suoritettava NASDAQ OMX Helsingin ohjeiden mukaisesti ja sen on täytettävä ohjeiden vaatimukset. Välittäjälle ilmoitetaan etukäteen sellaisista Kaupankäyntijärjestelmän testauksista, jotka voivat vaikuttaa Välittäjän päivittäiseen toimintaan.
- 2.2.11 Kukin osapuoli vastaa testausaineiston säilyttämisestä kolmen kuukauden ajan suorittamansa testauksen jälkeen.
- 2.2.12 Testaava osapuoli vastaa testauksesta ja muista siihen liittyvistä kustannuksista, lukuun ottamatta sääntökohdan 2.2.9 mukaan veloitettavaa maksua.
- 2.2.13 Kaupankäyntiä ei voida aloittaa ennen kuin NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt Välittäjän Tekniset Laitteet ja tietoliikennejärjestelmät.

Välittäjän Teknisissä Laitteissa ilmenevät viat tai puutteet

- 2.2.14 Mikäli NASDAQ OMX Helsinki katsoo joko suoritettujen testien perusteella tai muusta syystä, että Välittäjän Tekniset Laitteet tai sen elektroniset yhteydet Kaupankäyntijärjestelmään eivät toimi tyydyttävästi tai mikäli NASDAQ OMX Helsinki katsoo, että Välittäjän Tekniset Laitteet on suunniteltu siten, että NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä ei noudateta tai voida noudattaa, Välittäjän on korjattava kyseinen vika tai puute. NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus kieltää Teknisten Laitteiden tai jonkin niiden osan käyttö siihen saakka, kunnes vika tai puute on korjattu.

Turvajärjestelyt

- 2.2.15 Välittäjän on huolehdittava siitä, että sen Tekniset Laitteet on suunniteltu ja sijoitettu siten, että ne täyttävät käyttöoikeuksien valvontaa, jäljitettävyyttä ja fyysistä turvallisuutta koskevat korkeat normit. Tekniset Laitteet on tästä syystä suunniteltava muun muassa siten, että ne estävät luvattoman pääsyn Kaupankäyntijärjestelmään ja että yksittäisten Kaupankäyntijärjestelmään tehtyjen kirjautumisten alkuperä voidaan jäljittää takautuvasti. Tekniset Laitteet on sijoitettava siten, että luvaton pääsy niihin ei ole mahdollista. NASDAQ OMX Helsinki voi antaa myös muita turvallisuusrutiineja koskevia määräyksiä.
- 2.2.16 Välittäjän on ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille välittömästi kaikista vakavista turvallisuustoimenpiteiden laiminlyönneistä tai vakavan laiminlyönnin riskeistä, jotka voivat haitata Välittäjän tai jonkin toisen välittäjän yhteydenpitoa Kaupankäyntijärjestelmän kanssa tai aiheuttaa haittaa itse Kaupankäyntijärjestelmälle.

Kaupankäyntijärjestelmän muutokset ja Välittäjän Tekniset Laitteet

- 2.2.17 NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus tehdä Kaupankäyntijärjestelmään muutoksia, kuten tietokonelaitteisiin (hardware) ja niiden sijoitteluun, tietokoneohjelmiin (software) ja Kaupankäyntijärjestelmään pidettäviä yhteyksiä koskeviin ohjeisiin (protocol for data communication).
- 2.2.18 NASDAQ OMX Helsingin on ilmoitettava Välittäjille Kaupankäyntijärjestelmän muutoksista hyvissä ajoin etukäteen. Mikäli muutokset ovat laajoja ja voivat edellyttää muutoksia Välittäjän Teknisiin Laitteisiin, ilmoituksessa on selostettava muutokset sekä mainittava suunniteltu testausaikataulu ja muutosten voimaantulopäivä. NASDAQ OMX Helsingin ja Välittäjien on toteutettava Kaupankäyntijärjestelmän muutokset, modifikaatiot ja lisäykset NASDAQ OMX Helsingin tarkemmin määrittelemien aikataulujen ja menettelyjen mukaisesti.

NASDAQ OMX Helsingin on perustettava tekninen ryhmä, jossa on edustajat arvopaperinvälittäjien yhdistyksestä ja tarvittaessa muista asianomaisista organisaatioista. NASDAQ OMX Helsingin on ilmoitettava aiotuista muutoksista teknisen ryhmän kautta ja saatettava menettelytavat, aikataulut ja muut tarvittavat vaatimukset sen käsittelyyn varmistaakseen, että muutokset, modifikaatiot ja lisäykset tehdään Välittäjien, NASDAQ OMX Helsingin ja muiden markkinoilla toimivien etujen mukaisesti.

- 2.2.19 Välittäjä sitoutuu noudattamaan NASDAQ OMX Helsingin antamia ohjeita, jotka koskevat Kaupankäyntijärjestelmään tehtäviä muutoksia, ja muuttamaan Tekniset Laitteensa niitä vastaaviksi. Välittäjän Teknisten Laitteiden muutokset edellyttävät NASDAQ OMX Helsingin ohjeiden mukaista testausta siten kuin sääntökohdissa 2.2.7 ja 2.2.8 on määritelty.
- 2.2.20 Välittäjä voi tehdä muutoksia/modifikaatioita Kaupankäyntijärjestelmään yhdistettyihin Teknisiin Laitteisiinsa. Kaupankäyntijärjestelmään vaikuttavista tai siinä häiriöitä aiheuttavista muutoksista/modifikaatioista on ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille. NASDAQ OMX Helsinki voi vaatia, että muutetut/modifioidut laitteet on testattava sääntökohtien 2.2.7 ja 2.2.8 mukaisesti. Välittäjä voi vaatia muutettujen/modifioitujen laitteiden testaamista sääntökohdan 2.2.9 mukaisesti.
- 2.2.21 Kukin osapuoli vastaa muutoksista/modifikaatioista itselleen aiheutuneista kustannuksista.
- Kaupankäyntijärjestelmässä olevien vikojen ja puutteiden korjaaminen
- 2.2.22 NASDAQ OMX Helsinki varaa oikeuden sulkea tarvittaessa Kaupankäyntijärjestelmän korjauksia varten tai rajoittaa Kaupankäyntijärjestelmän toimintoja korjausten suorittamisen ajaksi. Tämä työ on ensisijaisesti suoritettava Kaupankäyntivaiheiden ulkopuolella. NASDAQ OMX Helsingin on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava kohtuullisessa ajassa etukäteen toimenpiteiden suorittamisesta.
- Kaupankäyntijärjestelmän käyttö
- 2.2.23 Välittäjän on huolehdittava siitä, että luvaton pääsy Kaupankäyntijärjestelmään joko suoraan tai epäsuorasti on estetty. Välittäjän on huolehdittava siitä, että sen henkilöstö pitää Kaupankäyntijärjestelmään pääsyä koskevat salasanat luottamuksellisina ja että henkilöstö ei missään olosuhteissa ilmaise salasanoina ulkopuolisille. Mikäli Välittäjä epäilee, että Kaupankäyntijärjestelmään pääsyä koskevat menettelyt ovat tulleet ulkopuolisten tietoon, NASDAQ OMX Helsingille on ilmoitettava asiasta välittömästi.
- Järjestelmäyhteyshenkilö
- 2.2.24 Välittäjän on nimitettävä henkilöstönsä keskuudesta yksi tai useita järjestelmäyhteyshenkilöitä, jotka vastaavat Välittäjän Teknisistä Laitteista ja Välittäjän yhteyksistä Kaupankäyntijärjestelmään ja joiden vastuulla on NASDAQ OMX Helsingin esittämien Välittäjän Teknisiä Laitteita ja yhteyksiä koskevien tiedustelujen käsittely ja hoitaminen. Välittäjän on ilmoitettava kirjallisesti NASDAQ OMX Helsingille yhteyshenkilöiksi nimitettyjen henkilöiden nimet ja se, jos yhteyshenkilöt vaihtuvat.
- Välittäjän vastuu
- 2.2.25 Välittäjä on vastuussa kaikista Kaupankäyntijärjestelmään Välittäjän elektronisen yhteyden kautta tallennetuista toimenpiteistä riippumatta siitä, ovatko ne Välittäjän valtuutetun edustajan tekemiä.

2.3 Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatava informaatio

2.3.1 NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus käyttää Välittäjän tekemien toimenpiteiden yhteydessä Kaupankäyntijärjestelmään kertyvää informaatiota. NASDAQ OMX Helsingillä on yksinoikeus Kaupankäyntijärjestelmästä kootun informaation käyttämiseen, kuten yksinoikeus kaikenlaisiin tiedotteisiin ja julkaisuihin sekä informaation jakeluun ja kopiointiin. NASDAQ OMX Helsingillä on oikeus julkaista ja jakaa kyseistä informaatiota yleisölle.

2.3.2 Välittäjällä on oikeus käyttää Kaupankäyntijärjestelmästä Välittäjän elektronisen yhteyden kautta saatua informaatiota ainoastaan kaupankäyntiin NASDAQ OMX Helsingissä. Lisäksi ainoastaan Välittäjän sisäisillä käyttäjillä on oikeus käyttää ja vastaanottaa kyseistä informaatiota.

”Sisäiset käyttäjät” tarkoittavat Välittäjän Meklareita ja työntekijöitä, jotka hoitavat Välittäjän sisäisiä selvitys- ja raportointitoimintoja tai jotka valvovat Kaupankäyntijärjestelmään suoraan yhdistettyjä Välittäjän Teknisiä Laitteita sekä muita Instrumenttien kaupan välittömästi osallistuvia Välittäjän työntekijöitä, kuten riskien seurantaa tai Välittäjän kaupankäynnin analysointia suorittavia työntekijöitä. Välittäjän muita työntekijöitä tai Välittäjän kanssa samaan konserniin kuuluvien yritysten työntekijöitä ei katsota sisäisiksi käyttäjiksi. Välittäjän on pidettävä yllä luetteloa sisäisistä käyttäjistä ja esitettävä NASDAQ OMX Helsingin tai sen nimeämän yhteisön tai henkilön vaatimuksesta luettelo vaatimuksen esittäjälle.

2.3.3 Lukuun ottamatta sitä, mitä sääntökohdissa 2.3.2 ja 2.3.6 on todettu, Välittäjä saa jakaa järjestelmällisesti Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatua informaatiota, joko kokonaan tai osittain taikka muokattuna tai muokkaamattomana, ainoastaan NASDAQ OMX Helsingin tai sen nimittämän yhteisön tai henkilön kanssa tehdyn erillisen sopimuksen perusteella.

”Järjestelmällinen informaation jakaminen” tarkoittaa jatkuvaa tai usein tapahtuvaa Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavan informaation kopiointia, julkaisua ja jakamista, kuten reaaliaikaisen informaation tai sen otteiden jatkuvaa tai usein tapahtuvaa jakamista.

2.3.4 Välittäjällä on oikeus jakaa ainoastaan Julkista Markkinainformaatiota. Julkiseksi Markkinainformaatioksi katsottava informaatio määritellään tarkemmin pörssin verkkosivuilla.

2.3.5 NASDAQ OMX Helsinki tai sen nimeämä yhteisö tai henkilö voi antaa informaation jakamista koskevia ohjeita sekä määritellä Kaupankäyntijärjestelmän rajapinnan, mitä kautta Välittäjä voi jakaa informaatiota.

2.3.6 Välittäjä vastaa yksin siitä, että kolmannet osapuolet, joilla on tai tulee olemaan mahdollisuus käyttää Välittäjän Teknisiä Laitteita, mukaan lukien mahdollisuus saada haltuunsa Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa informaatiota, sekä muut Välittäjälle palveluja tarjoavat kolmannet osapuolet, jotka tämän vuoksi saavat haltuunsa Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa informaatiota, ovat tietoisia tämän luvun määräyksistä ja sitoutuvat noudattamaan niitä.

2.4 Immateriaalioikeudet

- 2.4.1 NASDAQ OMX Helsinki sitoutuu pitämään voimassa Kaupankäyntijärjestelmässä käytettävien ohjelmistojen tekijänoikeudet, lisenssit ja muut oikeudet. Välittäjällä on jäsenyytensä perusteella oikeus ilman yksinoikeutta käyttää Kaupankäyntijärjestelmää kaupankäynnissään, ottaen kuitenkin huomioon NASDAQ OMX Helsingin myöntämän jäsenyyden ehtojen asettamat rajoitukset. Välittäjä ei voi siirtää tätä oikeuttaan kolmannelle osapuolelle.
- 2.4.2 Tekijänoikeudet ja kaikki muut immateriaalioikeudet, jotka koskevat NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä, Kaupankäyntijärjestelmää koskevia asiakirjoja, niihin liittyviä sopimuksia, indeksejä, luokitteluja, julkaisuja, markkinainformaatiota, tilastoja, kaikkia muita NASDAQ OMX Helsingin tuottamia asiakirjoja sekä kaikkien näiden muutoksia, kuuluvat NASDAQ OMX Helsingille ja ovat sen omaisuutta. Myös Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa NASDAQ OMX Helsingin kokoamaa tai sen muutoin tuottamaa pörssitoimintaa koskevaa informaatiota sekä NASDAQ OMX Helsingin kulloinkin tuottamia indeksejä ja luokitteluja koskevat tekijänoikeudet ja kaikki muut immateriaalioikeudet kuuluvat NASDAQ OMX Helsingille ja ovat sen omaisuutta.
- 2.4.3 Välittäjät saavat käyttää NASDAQ OMX Helsingin tavaramerkkejä ainoastaan silloin, kun ne kuvaavat NASDAQ OMX Helsingin kautta saatavia tuotteita ja palveluja.
- 2.4.4 Välittäjä voi käyttää edellä mainittuja tavaramerkkejä ja immateriaalioikeuksia vain, jos se on tehnyt NASDAQ OMX Helsingin tai muiden oikeudenomistajien kanssa erilliset sopimukset, joissa määritellään yksittäisten tavaramerkkien ja/tai immateriaalioikeuksien käyttöön liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.
- 2.4.5 Näiden NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen perusteella myönnettävillä oikeuksilla ei luovuteta miltään osin mitään oikeutta, omistusoikeutta tai osuutta Kaupankäyntijärjestelmään, siihen liittyviin asiakirjoihin, indekseihin, luokitteluihin, julkaisuihin, markkinainformaatioon, tilastoihin tai muihin NASDAQ OMX Helsingin tuottamiin asiakirjoihin.
- 2.4.6 Mikäli kolmas osapuoli esittää Välittäjään kohdistuvan vaatimuksen sillä perusteella, että Välittäjä on loukannut osapuolen immateriaalioikeuksia Kaupankäyntijärjestelmän käytön seurauksena, tai mikäli Välittäjä saa muutoin tietää, että NASDAQ OMX Helsingille kuuluvat oikeudet tai NASDAQ OMX Helsingin edustamalle immateriaalioikeuksien muulle omistajalle kuuluvat oikeudet on riitautettu, Välittäjän on ilmoitettava siitä viipymättä kirjallisesti NASDAQ OMX Helsingille. Edellä mainittuja sääntöjä sovelletaan myös tilanteissa, jolloin Välittäjä saa tietää NASDAQ OMX Helsingille tai NASDAQ OMX Helsingin edustamalle immateriaalioikeuksien muulle omistajalle kuuluvien oikeuksien loukkauksesta miltään osin. NASDAQ OMX Helsinki tai kyseinen immateriaalioikeuksien muu omistaja käsittelee kolmannen osapuolen Välittäjää vastaan esittämän vaatimuksen omalla kustannuksellaan, joten Välittäjä ei saa osallistua asian käsittelyyn omista nimissään. NASDAQ OMX Helsingillä ja immateriaalioikeuksien muulla omistajalla on oikeus ryhtyä oikeustoimiin tällaisia

kolmansia osapuolia vastaan ilman Välittäjän suostumusta, edellyttäen kuitenkin, että Välittäjälle ei aiheudu siitä vahinkoa.

- 2.4.7 Välittäjän on huolehdittava siitä, että sillä on kaikki Teknisiä Laitteita koskevat lisenssit ja käyttöoikeudet, joita Välittäjä tarvitsee Teknisten Laitteiden yhdistämiseksi Kaupankäyntijärjestelmään ja yhteydenpitoon Kaupankäyntijärjestelmän kanssa.

2.5 Maksut

Välittäjän on maksettava NASDAQ OMX Helsingille ne maksut, jotka kulloinkin voimassa oleva hinnasto edellyttää. Välittäjälle on ilmoitettava hinnastoon tehtävistä muutoksista. Maksujen korotukset tulevat voimaan aikaisintaan 30 kalenteripäivän kuluttua ilmoituksesta.

2.6 Poikkeustoimet

- 2.6.1 Mikäli tulee ilmi seikkoja tai tapahtumia, joiden NASDAQ OMX Helsinki katsoo haittaavan olennaisesti NASDAQ OMX Helsingin kykyä ylläpitää toimivaa kaupankäyntiä (näitä ovat muun muassa markkinahäiriöt, tietoliikenteen häiriöt tai tekniset häiriöt), NASDAQ OMX Helsinki voi toteuttaa seuraavia tarpeellisiksi katsomiaan toimenpiteitä:

- (i) Keskeyttää kaupankäynnin;
- (ii) Rajoittaa kaupankäyntiä;
- (iii) Siirtää kaupankäynnin alkamis- tai lopettamisajankohtaa;
- (iv) Rajoittaa kunkin Välittäjän käytössä olevien elektronisten yhteyksien määrää;
- (v) Rajoittaa yleisesti kunkin elektronisen yhteyden kautta tehtävien Kauppojen tai Tarjousten lukumäärää tai volyymia;
- (vi) Rajoittaa yhden tai useamman elektronisen yhteyden kautta tehtävien Kauppojen tai Tarjousten lukumäärää tai volyymia;
- (vii) Sulkea yhden tai useamman elektronisen yhteyden.

Toimenpiteet voivat koskea kaikkea kaupankäyntiä, tiettyä Markkinaa, Markkinasegmenttiä tai Alamarkkinaa, tiettyä Instrumenttia, Automaattista Tarjousten Välitystä (DMA), Sponsored Accessia, Algoritmistä Kaupankäyntiä tai tiettyä Välittäjää.

Tekniset häiriöt

- 2.6.2 Seuraavia säännöksiä sovelletaan kaupankäynnin teknisiin häiriöihin.
- 2.6.3 Mikäli Välittäjillä, joiden osuus kaupankäynnistä tietyllä Markkinalla on vähintään 75 %, ei ole yhteyttä Kaupankäyntijärjestelmään, toimivan kaupankäynnin ylläpitäminen katsotaan mahdottomaksi, ja NASDAQ OMX Helsinki määrää kaupankäynnin keskeytettäväksi tai sen aloitusajankohdan siirrettäväksi kyseisellä Markkinalla.

- 2.6.4 Mikäli Välittäjillä, joiden osuus kaupankäynnistä tietyllä Markkinalla on enintään 25 %, ei ole yhteyttä Kaupankäyntijärjestelmään, toimivan kaupankäynnin ylläpitäminen katsotaan mahdolliseksi, eikä NASDAQ OMX Helsinki määrää kaupankäyntiä keskeytettäväksi tai sen aloitusajankohtaa siirrettäväksi kyseisellä Markkinalla.
- 2.6.5 Mikäli Välittäjillä, joiden osuus kaupankäynnistä tietyllä Markkinalla on yli 25 % mutta alle 75 %, ei ole yhteyttä Kaupankäyntijärjestelmään, NASDAQ OMX Helsinki ratkaisee, voidaanko toimivaa kaupankäyntiä ylläpitää ja päättää/päättävät mahdollisesta kaupankäynnin keskeyttämisestä tai sen aloitusajankohtaan siirtämisestä kyseisellä Markkinalla.
- 2.6.6 Välittäjän katsotaan olevan ilman yhteyttä Kaupankäyntijärjestelmään, kun suurin osa sen elektronisista yhteyksistä Kaupankäyntijärjestelmään on poikki.
- 2.6.7 Määritellesään, kuinka suuri osa kaupankäynnistä on keskeytyksissä, NASDAQ OMX Helsinki käyttää tilastoja, joista käy ilmi Välittäjien edellisen kuukauden markkinaosuudet kaupankäynnistä.

Kaupankäynnin uudelleen käynnistäminen

- 2.6.8 Kaupankäynti käynnistetään uudelleen, kun Välittäjillä, joiden osuus kaupankäynnistä tietyllä Markkinalla on vähintään 75%, on elektroninen yhteys kyseiseen Markkinaan ja NASDAQ OMX Helsinki päättää että toimivan kaupankäynnin ylläpitäminen on mahdollista.

Välittäjille annetaan ennen kaupankäynnin uudelleen käynnistämistä mahdollisuus peruuttaa olemassaolevat Tarjoukset. Kaupankäynti käynnistetään samasta vaiheesta kuin se oli ennen keskeyttämistä. NASDAQ OMX Helsinki voi päättää kaupankäynnin uudelleen käynnistämisestä ilman Tarjouskirjaan tallennettuja Tarjouksia ja joko avoimella huutokaupalla tai ilman sitä.

Kaupankäyntivaiheiden pidentäminen

- 2.6.9 Mikäli NASDAQ OMX Helsinki on keskeyttänyt kaupankäynnin, NASDAQ OMX Helsinki voi, riippumatta keskeytyksen kestosta, pidentää Kaupankäyntivaiheita. Sama koskee tilannetta, jossa kaupankäynnin aloittamisajankohtaa on lykätty yli tunnilla. Pidentäminen ei saa kestää kauemmin kuin kaupankäynnin keskeyttäminen tai siirtäminen, kuitenkin Jatkuvan Kaupankäynnin pidentämisen on oltava vähintään 15 minuuttia. NASDAQ OMX Helsinki ilmoittaa Välittäjille Kaupankäyntivaiheiden pidentämisestä ja pidentämisen kestosta.
- 2.6.10 Välittäjälle on ilmoitettava poikkeustoimista kohtuullisessa ajoin ennen toimenpiteiden täytäntöönpanoa, paitsi jos poikkeustoimien täytäntöönpanon lykkääminen voi aiheuttaa jollakin tavalla merkittävää vahinkoa. NASDAQ OMX Helsingin on tällöin ilmoitettava suoritetuista poikkeustoimista Välittäjälle niin pian kuin se on käytännössä mahdollista. Välittäjän on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava poikkeustoimista omille asiakkailleen.

- 2.6.11 NASDAQ OMX Helsingin on ilmoitettava Välittäjälle mahdollisimman pian poikkeustoimien päättymisestä ja että kaupankäynti toimii normaalisti. Mikäli kaupankäynti on keskeytetty, se voidaan käynnistää uudelleen aikaisintaan 10 minuutin kuluttua kaupankäynnin käynnistämislmoituksesta, paitsi jos kaikille Välittäjille on ilmoitettu aikaisemmin tapahtuvasta kaupankäynnin uudelleenkäynnistämisestä kohtuullisessa ajassa etukäteen.

2.7 Salassapito- ja tiedonantovelvollisuus

Välittäjän salassapitovelvollisuus

- 2.7.1 Välittäjän on huolehdittava siitä, että sen työntekijät ja sille palveluja tuottavat sitoutuvat noudattamaan salassapitovelvollisuutta eivätkä ilmaise tai käytä luvatta Välittäjän NASDAQ OMX Helsingissä harjoittaman kaupankäynnin ja muun toiminnan yhteydessä saamiaan jonkun liiketoimintaa tai henkilökohtaisia seikkoja koskevia tietoja. Salassapitovelvollisuuden on jatkuttava työsuhteen päättymisen tai palvelun loppuunsaamisen jälkeen.
- 2.7.2 Jos Välttäjälle on annettu erehdyksessä toiselle Välttäjälle tarkoitettuja tietoja, Välttäjän on viipymättä ilmoitettava siitä NASDAQ OMX Helsingille. Välttäjän on noudatettava NASDAQ OMX Helsingin tällaisten tietojen käsittelyn osalta antamia ohjeita. Kyseisiä tietoja on käsiteltävä luottamuksellisina eikä Välttjä saa käyttää niitä hyväkseen.

Välittäjän tiedonantovelvollisuus

- 2.7.3 Välttäjän on annettava NASDAQ OMX Helsingille sen pyynnöstä kaikki tiedot, myös asiakkaita koskevat tiedot, jotka NASDAQ OMX Helsinki katsoo tarpeellisiksi, kun se valvoo NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen noudattamista sekä täyttääkseen arvopaperi- ja pörssitoimintaa sääntelevien lakien ja muiden säännösten mukaiset velvoitteensa. Tiedot on toimitettava NASDAQ OMX Helsingin edellyttämässä muodossa.
- 2.7.4 Välttäjän on välittömästi ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille, jos se miltään osin poikkeaa olennaisesti NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen Välttäjää koskevista määräyksistä.
- 2.7.5 Välttäjän on välittömästi ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille, jos Välttäjän taloudellinen tilanne heikkenee siinä määrin, että on olemassa riski, että Välttjä ei enää pysty täyttämään NASDAQ OMX Nordic-sääntöihin perustuvia velvollisuuksiaan, tai mikäli ilmenee muita seikkoja, jotka voivat johtaa samaan tulokseen.
- 2.7.6 Välttäjän on toimitettava NASDAQ OMX Helsingille vuosikertomuksensa ja tiedot Välttäjän hallituksen puheenjohtajan, tilintarkastajien, toimitusjohtajan, sääntöjen noudattamisesta vastaavan henkilön (Compliance Officer) ja Kaupankäyntipäällikön vaihtumisesta sekä muista Välttäjän jäsenysshakemuksessaan antamissa tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista.

NASDAQ OMX Helsingin salassapito- ja tiedonantovelvollisuus

- 2.7.7 NASDAQ OMX Helsinki, sen työntekijät ja sille palveluja tuottavat eivät saa luvatta ilmaista tai käyttää NASDAQ OMX Helsingin toiminnassa saamiaan jonkun liiketoimintaa tai henkilökohtaisia seikkoja koskevia tietoja. Salassapitovelvollisuus jatkuu työsuhteen päättymisen tai palvelun loppuunsaattamisen jälkeen. NASDAQ OMX Helsingillä on kuitenkin oikeus ja velvollisuus antaa tietoja NASDAQ OMX Helsingin toimintaa valvoville valtion viranomaisille tai kolmansille osapuolille kansallisten arvopaperi- ja pörssitoimintaa sääntelevien lakien ja säännösten tai niihin perustuvan käytännön mukaisesti.
- 2.7.8 NASDAQ OMX Helsinki saa ilmaista tietoja muille kolmansille osapuolille kuin NASDAQ OMX Helsingin toimintaa valvoville valtion viranomaisille ainoastaan, mikäli kyseistä kolmatta osapuolta sitoo vastaava vaitiolo-velvollisuus.

2.8 Vastuunrajoitus

2.8.1 Jos tavanomaista huolellisuutta on noudatettu, Välittäjä ja NASDAQ OMX Helsinki eivät vastaa muista kuin tässä luvussa 2.8 määritellyissä tilanteissa syntyneistä vahingoista.

2.8.2 Välittäjä ja NASDAQ OMX Helsinki eivät vastaa ylivoimaisen esteestä (force majeure) tai muista poikkeuksellisista tapahtumista aiheutuneista vahingoista.

Force majeure –esteeksi tai muuksi poikkeukselliseksi tapahtumaksi katsotaan tilanne, jossa osapuoli tai sen alihankkija on joko kokonaan tai osittain estynyt hoitamasta NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen mukaisia velvoitteitaan tai milloin niiden hoitaminen voidaan katsoa kohtuuttomaksi kansallisen tai ulkomaisen lainsäädännön, kansallisten tai ulkomaiden

---

viranomaisten toiminnan tai Euroopan Talousalueen (ETA) muiden toimielinten toimenpiteiden, sähkökatkojen, tulipalon, vesivahinkojen, tietoliikennekatkosten, lakkojen, saartojen, työsulkujen, boikottien, luonnononnettomuuksien, sotatoimien tai muiden vastaavankaltaisten tilanteiden vuoksi, jotka eivät ole kyseisen osapuolen määräysvallassa. Lakkoja, saartoja, työsulkuja ja boikotteja koskeva vastuunrajoitus on voimassa riippumatta siitä, ovatko Välittäjä tai NASDAQ OMX Helsinki tällaisten toimenpiteiden toteuttaja vai kohde.

- 2.8.3 Mikäli Välittäjä tai NASDAQ OMX Helsinki on joko kokonaan tai osittain estynyt toteuttamasta NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen edellyttämiä toimenpiteitä tässä luvussa 2.8 määriteltyjen tilanteiden vuoksi, toimenpiteiden suorittamista voidaan siirtää siihen saakka, kunnes este on poistunut. Jos Välittäjä tai NASDAQ OMX Helsinki ovat estyneet suorittamasta tai vastaanottamasta maksuja tällaisen tilanteen vuoksi, kyseisellä osapuolella ei ole velvollisuutta maksaa viivästyskorjokoja.
- 2.8.4 Välittäjä ja NASDAQ OMX Helsinki eivät missään olosuhteissa vastaa tietojen tai tiedostojen katoamisesta, saamatta jääneistä voitoista tai tuotoista tai muista epäsuorista tai välillisistä vahingoista.
- 2.8.5 Lukuun ottamatta tässä luvussa 2.8 määriteltyjä tilanteita, NASDAQ OMX Helsinki ei missään olosuhteissa vastaa vahingoista, jotka ovat tapahtuneet Markkinainformaation jakamisen seurauksena tai yhteydessä. NASDAQ OMX Helsingillä ei ole velvollisuutta ilmoittaa Markkinainformaatiosta olevista virheistä tai korjata niitä, paitsi mikäli NASDAQ OMX Helsinki katsoo, että ilmoitusta tai korjausta on pidettävä kohtuullisena ja että sillä voidaan olettaa olevan olennaista merkitystä Välittäjälle.
- 2.8.6 Lukuun ottamatta tässä luvussa 2.8 määriteltyjä tilanteita, NASDAQ OMX Helsinki ei missään olosuhteissa vastaa luvun 2.6 mukaisesti suorittamiensa poikkeustoimenpiteiden seurauksena tai niiden yhteydessä aiheutuneista vahingoista.
- 2.8.7 Jos vahingon kärsinyt osapuoli on, suoranaisesti tai välillisesti, aiheuttanut vahingon tai myötävaikuttanut sen syntymiseen omilla toimenpiteillään taikka ei ole pyrkinyt minimoimaan kärsimäänsä vahinkoa, vahingonkorvausvaatimusta voidaan alentaa tai se voidaan jättää huomiioon ottamatta.

2.9 Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen määräytyvät seuraavasti.

- 2.9.1 Välittäjän ja NASDAQ OMX Helsingin välillä NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen tulkinnasta ja täytäntöönpanosta syntyvät erimielisyydet ratkaistaan Suomen lain mukaan välimiesmenettelyssä Suomen Keskuskauppakamarin välityslautakunnan sääntöjen mukaisesti.

- 2.9.2 Elleivät osapuolet ole toisin sopineet, ratkaistaan NASDAQ OMX Helsingin Välittäjien väliset NASDAQ OMX Helsingissä tapahtuvaa kaupankäyntiä koskevat erimielisyydet Suomen lain mukaan välimiesmenettelyssä Suomen Keskuskauppakamarin välityslautakunnan sääntöjen mukaisesti.

3. NASDAQ OMX HELSINGIN PÖRSSISÄÄNNÖT

3.1 Johdanto

- 3.1.1 NASDAQ OMX Helsingin kaupankäynti jakautuu Markkinoihin, joita ovat Osakemarkkina ja Velkakirjamarkkina. Kukin Markkina jakautuu edelleen erilaisiin Markkinasegmentteihin tai Alamarkkinoihin.
- 3.1.2 Tähän jaksoon 3 sisältyviä sääntöjä sovelletaan kaikkiin Markkinoihin, Markkinasegmentteihin ja Alamarkkinoihin, ellei säännöissä toisin todeta.
- 3.1.3 Pörssikauppa on Automaattisesti Täsmäytetty Kauppa tai Sopimuskauppa.

3.2 Pörssin jäsenyys

Jäsenyys

- 3.2.1 Ainoastaan jäseneksi hyväksytyillä Välittäjillä on oikeus osallistua NASDAQ OMX Helsingin tapahtuvaan kaupankäyntiin. NASDAQ OMX Helsinki voi myöntää jäsenyyden hakemuksesta, joka on tehtävä vakimuotoisella NASDAQ OMX Nordic-pörssien hakemuslomakkeella. Yhden NASDAQ OMX Nordic-pörssin jäsen voi hakemuksesta saada toiseen NASDAQ OMX Nordic-pörssin/pörssien jäsenyyden ilman jäsenyysehtojen uudelleenarviointia edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut on saatu. Jäsenyyden saamisen ehtona on, että hakija tekee NASDAQ OMX Helsingin kanssa Välittäjänsopimuksen. Hakiessaan NASDAQ OMX Nordic pohjoismaista pörssijäsenyyttä välittäjä hakee jäsenyyttä NASDAQ OMX Kööpenhaminassa, NASDAQ OMX Helsingissä, NASDAQ OMX Tukholmassa ja NASDAQ OMX Islannissa.
- 3.2.2 Jäsenyys voidaan myöntää siten, että se oikeuttaa osallistumaan kaupankäyntiin yhdellä tai useammalla Markkinalla, Markkinasegmentillä tai Alamarkkinalla. Välittäjä voi lisäksi tehdä NASDAQ OMX Helsingin tai arvopapereiden liikkeeseenlaskijan kanssa sopimuksen markkinatakaajana toimimisesta.
- 3.2.3 Välittäjän osakepääoman on oltava vähintään 730.000 euroa, sillä on oltava toimintaan soveltuva organisaatio, tarvittavat riskienhallintarutiinit, asianmukaiset tietojärjestelmät (mm. tietoturva) ja sen on muutoinkin oltava soveltuva osallistumaan kaupankäyntiin. Alemmillä pääomavaatimuksilla aiemmin jäseniksi hyväksytyjen Välittäjien on täytettävä jäsenyyden myöntämishetkellä voimassa olleet pääomavaatimukset. NASDAQ OMX Nordic-pörssi voi

myöntää jäsenyyden hakijalle, jolla on oikeus harjoittaa sijoitustoimintaa Euroopan talousalueella Rahoitusvälineiden markkinat-direktiivin (Markets in Financial Instruments Directive, Directive 2004/39/EC) mukaisen voimassa olevan kotijäsenvaltionsa viranomaisten myöntämän toimiluvan perusteella, vaikka edellä esitetty pääomavaatimus ei täytyisikään. NASDAQ OMX Nordic-pörssi voi myöntää rajoitetun jäsenyyden, joka antaa Välittäjälle oikeuden tehdä kauppaa yksinomaan omaan lukuun ja ainostaan Instrumenteilla, jotka selvitetään Keskusvastapuolen toimesta, hakijalle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella ja vähintään 50.000 euron osakepääoma.

- 3.2.4 Välittäjällä on oltava sijoituspalveluyrityksen toimilupa tai luottolaitoksen toimilupa, joka oikeuttaa tarjoamaan sijoituspalveluja. Toimiluvan on katettava jäsenyyden mukaiset Markkinat, Markkinasegmentit ja Alamarkkinat. Välittäjän on myös oltava valtion viranomaisen tai muun asianomaisen viranomaisen riittävän valvonnan alainen.
- 3.2.5 Muut kuin sijoituspalveluyritykset ja sijoituspalveluja tarjoavat luottolaitokset voidaan hyväksyä NASDAQ OMX Nordic-pörssin/-pörssien jäseniksi, mikäli asianomaisen NASDAQ OMX Nordic-pörssin kotivaltion lait ja kyseisen NASDAQ OMX Nordic-pörssin sisäiset säännöt sen sallivat. Tällainen jäsenyys voi koskea ainoastaan asianomaista NASDAQ OMX Nordic-pörssiä, joten muiden NASDAQ OMX Nordic-pörssien jäsenyys saattaa edellyttää jäsenyysehtojen lisäarviointia.
- 3.2.6 Välittäjä voi osallistua kaupankäyntiin jäsenyyden kattamilla Markkinoilla, Markkinasegmenteillä ja Alamarkkinoilla heti, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:
- (i) Välittäjällä on suora tai epäsuora yhteys NASDAQ OMX Helsingin hyväksymään ja kyseisillä Markkinoilla/Markkinasegmenteillä/Alamarkkinoilla tapahtuvan kaupankäynnin vaatimiin selvitysjärjestelmiin;
  - (ii) Välittäjällä on vähintään kaksi auktorisoitua Meklaria;
  - (iii) NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt Välittäjän Tekniset Laitteet ja ne on yhdistetty Kaupankäyntijärjestelmän tuotantojärjestelmään.

Välittäjätunnukset

- 3.2.7 Välittäjälle annetaan välittäjätunnus, jota on käytettävä Kaupankäyntijärjestelmässä tapahtuvan kaupankäynnin ja muiden toimenpiteiden tunnistena. NASDAQ OMX Helsinki voi myöntää erityisestä syystä Välittäjälle oikeuden käyttää kahta tai useampaa välittäjätunnusta, joita voidaan käyttää ainoastaan Välittäjän tiettyjen kaupankäyntitoiminnan osa-alueiden, kuten tietyillä Markkinoilla/Markkinasegmenteillä/Alamarkkinoilla tapahtuvan kaupankäynnin, Tarjousten Automaattisen Välityksen (DMA) tai Sponsored Accessin tunnistena. NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että yhtä välittäjätunnusta voi käyttää ainoastaan toisen lukuun käytävässä kaupankäynnissä. NASDAQ OMX Helsinki voi asettaa luvulle ehtoja.

Kauppojen selvitysvelvollisuus

- 3.2.8 Kaikki Kaupat selvitetään Instrumentista riippuen joko NASDAQ OMX Helsingin nimeämän Keskusvastapuolen tai Arvopaperikeskuksen toimesta. Sisäiset Kaupat voidaan selvittää Välittäjän toimesta. Toteutuksen loppuunsaattaminen tapahtuu Arvopaperikeskuksessa tai muussa asianmukaisessa Välittäjän nimeämässä Toteutuksesta vastaavassa tahossa, jonka NASDAQ OMX Helsinki tunnistaa.

NASDAQ OMX Helsingillä on asianmukaiset, kulloinkin päivitettyt jatkuvuussuunnitelmat kunkin nimetyn Keskusvastapuolen osalta. Ongelmatilanteissa, teknisissä häiriöissä, kauppojen hylkäämisissä ja muissa tapauksissa, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa olennaisesti kaupankäyntiin Instrumenteilla, jotka selvitetään Keskusvastapuolen kautta, noudatetaan jatkuvuussuunnitelmia. NASDAQ OMX Helsinki informoi Välittäjiä sellaisista olennaisista muutoksista jatkuvuussuunnitelmiin, jotka ovat suoranaisesti yhteydessä Välittäjiin.

- 3.2.9 Mikäli kauppa selvitetään Keskusvastapuolen toimesta, Välittäjä vastaa aina asianmukaisten toimitus- ja selvitysjärjestelyiden olemassaolosta. Kauppa lähetetään automaattisesti Keskusvastapuolelle NASDAQ OMX Helsingin toimesta. Kaupan Novaatio tapahtuu Keskusvastapuolisääntöjen mukaisesti.
- 3.2.10 Mikäli kauppa ei selvitetä Keskusvastapuolen toimesta, Välittäjä vastaa aina Kaupan ehtojen mukaisesti Instrumenttien toimituksesta ja selvityksestä. Tämä vastuu muodostaa Välittäjien välisen sopimussuhteen, joka on voimassa riippumatta siitä, onko Kauppa tehty Välittäjän omaan vai toisen lukuun.

Jäsenyyden irtisanominen

- 3.2.11 Välittäjä voi irtisanoa jäsenyytensä ilmoittamalla asiasta kirjallisesti. Irtisanomisaika on 30 päivää, jolloin jäsenyys päättyy irtisanomista seuraavan kuukauden viimeisenä päivänä. Välittäjän on toimitettava ja selvitettävä kaikki Kaupat, joissa se on osapuolena ja peruutettava kaikki Tarjouksensa jäsenyyden päättymispäivään mennessä.
- 3.2.12 Jos NASDAQ OMX Helsinki toteaa, että Välittäjä ei enää täytä jäsenyysehtoja, NASDAQ OMX Helsinki voi irtisanoa jäsenyyden päättymään välittömästi. NASDAQ OMX Helsinki voi tällöin päättää erityisestä syystä, suojataakseen kaupankäynnin osapuolia, että Välittäjä voi toteuttaa jo tallennetut Myynti- ja Ostotarjoukset.

3.3 Pörssin aukioloajat

NASDAQ OMX Helsingin Kaupankäyntivaiheet ja aukioloajat käyvät ilmi kulloinkin voimassa olevista aikatauluista, jotka ovat saatavissa NASDAQ OMX Helsingin verkkosivuilta. Ilmoitetuista ajoista voidaan erityisestä syystä poiketa NASDAQ OMX Helsingin päätöksellä. Asiasta ilmoitetaan tällöin erikseen.

3.4 Meklarit

3.4.1 Välittäjä osallistuu kaupankäyntiin NASDAQ OMX Helsingissä Meklarien välityksellä. Meklarien on oltava Välittäjän tai Välittäjän kanssa samaan konserniin Euroopan Talousalueella kuuluvan toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai arvopaperinvälitysliikkeen palveluksessa. Meklari voi yhdellä kertaa toimia vain yhden Välittäjän puolesta.

3.4.2 Välittäjä vastaa kaikista Meklarien tai muiden tahojen Välittäjän ja Kaupankäyntijärjestelmän välisen yhteyden kautta tekemistä toimenpiteistä riippumatta siitä, onko niihin ollut valtuutus vai ei ja onko Meklari ollut Välittäjän tai Välittäjän kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön palveluksessa. Meklarien on huolehdittava siitä, että kaikki Kaupankäyntijärjestelmään tallennetut tapahtumat ja muut toimenpiteet täyttävät NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen vaatimukset. Välittäjän on huolehdittava siitä, että toimenpiteestä vastaavan Meklarin henkilökohtainen käyttäjätunnus (user ID) annetaan jokaisen Kaupankäyntijärjestelmässä tehdyn toimenpiteen yhteydessä.

Meklariksi hyväksymisen edellytykset

3.4.3 Välittäjän on varmistettava, että Meklari on sovelias tehtäviinsä ja että hän täyttää seuraavat kelpoisuus- ja koulutusvaatimukset:

- (i) Vähintään kuuden kuukauden kokemus arvopaperikaupasta;
- (ii) Kirjallisesti osoitetut tiedot NASDAQ OMX Helsingin kaupankäyntiä koskevista säännöistä ja kaupankäyntiin sovellettavasta lainsäädännöstä;
- (iii) Kirjallisesti osoitetut tiedot talousasioista, rahoitusmarkkinoista ja taloudellisista analyyseistä;
- (iv) Hyväksytysti suoritettu NASDAQ OMX Helsingin järjestämä Kaupankäyntijärjestelmässä tapahtuvaa kaupankäyntiä koskeva koe ja/tai ymmärrys Velkakirjamarkkinan Markkinamalli-dokumentista.

Meklarioikeuksien hakeminen ja rekisteröinti

3.4.4 Henkilö, joka täyttää edellä mainitut ehdot ja jonka NASDAQ OMX Helsinki katsoo soveliaaksi ja sopivaksi toimimaan Meklarina, rekisteröidään Välittäjän hakemuksesta Meklariksi, joka voi käydä kauppaa tietyillä Markkinoilla, Markkinasegmenteillä tai Alamarkkinoilla. Rekisteröintihakemus on tehtävä vakiomuotoisella hakemuslomakkeella. Yhdessä NASDAQ OMX Nordic-pörssissä toimiva Meklari on oikeutettu ilman lisäarviointia toimimaan Välittäjän Meklarina myös toisessa NASDAQ OMX Nordic-pörssissä. Meklarille annetaan henkilökohtainen käyttäjätunnus, joka antaa Meklarille pääsyn Kaupankäyntijärjestelmän asianomaiseen osaan sekä oikeuden käyttää sitä. Meklari ei saa antaa omaa käyttäjätunnustaan toisen henkilön käyttöön, ellei säännöissä nimenomaisesti toisin todeta. Meklari voi olla NASDAQ OMX Helsingin erikoistarkkailussa kolmen kuukauden ajan siitä, kun hän on ensimmäisen kerran osallistunut kaupankäyntiin Kaupankäyntijärjestelmässä.

Olosuhteiden muutos ja sääntöjen noudattaminen

- 3.4.5 Välittäjän on ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille välittömästi Meklarin työsuhteen päättymisestä tai jos ilmenee muita syitä, jotka vaikuttavat Meklarin kykyyn osallistua kaupankäyntiin.
- 3.4.6 Meklari, joka ei ole osallistunut kaupankäyntiin NASDAQ OMX Helsingissä yhteen vuoteen, menettää oikeutensa käyttää NASDAQ OMX Helsingin Kaupankäyntijärjestelmää. NASDAQ OMX Helsinki ilmoittaa tällöin asiasta sekä Meklarille että asianomaiselle Välittäjälle.
- 3.4.7 NASDAQ OMX Helsinki voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen Meklareille asetetuista vaatimuksista.

3.5 Tarjousten tallentaminen

- 3.5.1 Välittäjien, myös niiden, joilla on kaksi tai useampi välittäjä tunnus, on ohjein ja muilla tavoin huolehdittava siitä, että Välittäjän omaan lukuun tallennetut Myynti- ja Ostotarjoukset eivät tarkoituksellisesti johda Kauppoihin Kaupankäyntijärjestelmässä.

3.6 Tarjousten ja Kauppojen hinnoittelun asianmukaisuus

- 3.6.1 Tarjouskirjaan tallennettujen Tarjousten, Automaattisesti Täsmäytettyjen Kauppojen ja Sopimuskauppojen on vastattava kyseessä olevan Instrumentin käypää markkina-arvoa ja oltava aitoja Tarjouksia ja Kauppoja.

Kauppojen "käypä markkina-arvo" tarkoittaa huolelliseen arviointiin perustuvaa kyseessä olevan Instrumentin käypää hintaa. Käypää markkina-arvoa arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota muun muassa Instrumentin hinnoittelussa tapahtuneisiin muutoksiin kyseisen Pörssipäivän ja edellisten Pörssipäivien aikana, Instrumentin volatiliteettiin, vastaavankaltaisten Instrumenttien hinnoittelun yleisiin muutoksiin sekä tarvittaessa muihin Kauppaan liittyviin olosuhteisiin.

Tarjous ei vastaa käypää markkina-arvoa, jos se tallennetaan Tarjouskirjaan hinnalla, jonka ei voida katsoa vastaavan vastaavan kaupan käypää markkina-arvoa. Tarjouksen voimassaoloaika on otettava huomioon Tarjouksen hintaa arvioitaessa.

- 3.6.2 Välittäjä ei saa antaa Tarjouksia tai tehdä Kauppoja, joiden tarkoitus on yhdessä tai erikseen vaikuttaa sopimattomalla tavalla Kaupankäyntijärjestelmän hinnanmuodostukseen, joilla ei ole taloudellista tarkoitusta tai joilla pyritään viivästyttämään tai estämään muiden Välittäjien pääsy Kaupankäyntijärjestelmään. Edellä mainittu yleinen sääntö tarkoittaa, että muun muassa seuraavat toimet ovat kiellettyjä:

– Tehdä Instrumenteilla salainen Kauppa, johon liittyy lupaus hankkia myöhemmin kyseiset Instrumentit sovittuun vähimmäishintaan, tai ehdoilla, jotka rajoittavat Instrumenttien luovutusta edelleen tai joiden tarkoituksena on muutoin poistaa Instrumentti yleisestä vaihdannasta;

- Täsmäyttää automaattisesti/tehdä Kauppa, jonka tarkoituksena on, että Instrumentin ostaja ja myyjä on sama luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö;
- Antaa Tarjous tai täsmäyttää automaattisesti/tehdä Kauppa, jolla pyritään vaikuttamaan Instrumentin hintaan oman tai jonkun toisen omistaman Instrumentin arvon muuttamiseksi jonakin aikana, esimerkiksi ennen vuoden tai kuukauden loppua;
- Neuvoa toista antamaan Tarjous tai täsmäyttämään automaattisesti/tekemään Kauppa, jolla pyritään vaikuttamaan Instrumentin hintaan siten, että joku muu pystyisi ostamaan tai myymään Instrumentin edullisempaan hintaan kuin se muutoin olisi mahdollista;
- Viivyyttää sellaisen asiakkaan Tarjouksen antamista, joka saattaa vaikuttaa Instrumentin hintaan ja pyrkiä ennen Tarjouksen antamista tekemään/täsmäyttämään automaattisesti Kauppa samalla Instrumentilla Välittäjän omaan tai jonkun toisen lukuun.

Kolmannen osapuolen lukuun toimiva Välittäjä ei saa antaa Tarjouksia tai tehdä kauppvoja, jos Välittäjä epäilee tai Välittäjän tulisi epäillä, että kolmas osapuoli, jonka lukuun toimitaan, pyrkii yllä kuvatuunlaiseen sopimattomaan vaikuttamiseen.

- 3.6.3 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että Tarjoukset, jotka eivät täytä sääntökohtien 3.6.1 ja 3.6.2 vaatimuksia, katsotaan pätemättömiksi ja ne peruutetaan Tarjouskirjasta. NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että Kaupat, jotka eivät täytä kyseisiä vaatimuksia, eivät päivitä Viimeisintä Kauppahintaa. NASDAQ OMX Helsinki ilmoittaa asiasta niille Välittäjille, joita päätökset koskevat. NASDAQ OMX Helsinki voi myös ilmoittaa päätöksistä markkinoille.

3.7 Kaupankäyntitauko

- 3.7.1 NASDAQ OMX Helsinki voi erityisestä syystä keskeyttää yhdellä tai useammalla Instrumentilla tapahtuvan kauppvojen täsmäytymisen lyhytaikaisesti. Kauppvojen täsmäytyminen voidaan keskeyttää, jos Instrumenttiin liittyvä tiedote julkistetaan, jos hintavaihtelut ovat poikkeuksellisia, jos on epäily siitä, että markkinoilla on käytettävissään tietoa epätasapuolisesti, tai muiden tapahtumien vuoksi.

Kaupankäyntitauon on oltava mahdollisimman lyhyt.

Ensisijainen Listauspörssi päättää kaupankäyntitauosta ja ilmoittaa siitä niille NASDAQ OMX Nordic-pörseille, joissa Instrumentti on otettu kaupankäynnin kohteeksi.

- 3.7.2 Kauppvojen täsmäytymisen keskeytymisestä ilmoitetaan. Kaupankäyntitauon syy voidaan ilmoittaa samassa yhteydessä. Myös kaupankäyntitauon päättymisestä ilmoitetaan.

Kaupankäyntitauon kohteena oleviin Instrumentteihin sovelletaan seuraavaa:

- (i) Automaattinen Tarjousten Täsmäytys keskeytetään;
- (ii) Välittäjät eivät ole enää sidottuja Tarjouksiinsa;
- (iii) Uusien Tarjousten tallentaminen tai Tarjousten muuttaminen ei ole sallittua, mutta Tarjous voidaan peruuttaa Tarjouskirjasta;

(iv) Sopimuskaupat on raportoitava.

Kun kaupankäyntitauko päättyy, Automaattinen Tarjousten Täsmäytys käynnistyy uudelleen, Tarjousten tallentamista ja muuttamista koskevat rajoitukset lakkaavat ja Tarjouskirjassa olevat Tarjoukset ovat jälleen Välittäjiä sitovia. Ensisijainen Listauspörssi voi päättää, että kauppojen täsmäytyminen käynnistetään uudelleen avoimella huutokaupalla.

3.8 Kaupankäynnin keskeyttäminen

3.8.1 Jos yleisöllä ei ole käytettävissään informaatiota jostakin Instrumentista tasapuolisin ehdoin, tai riittävää informaatiota Instrumentin liikkeeseenlaskijasta, tai jos muu erityinen syy edellyttää, tai jos liikkeeseenlaskijan tilanne on sellainen, että kaupankäynti olisi vastoin sijoittajien etua, Ensisijainen Listauspörssi voi keskeyttää kaupankäynnin Instrumentilla.

Ensisijainen Listauspörssi tekee päätöksen kaupankäynnin keskeyttämisestä ja ilmoittaa siitä niille NASDAQ OMX Nordic-pörseille, joissa Instrumentti on otettu kaupankäynnin kohteeksi.

3.8.2 Kaupankäynnin keskeyttäminen päättyy, kun keskeyttämisen syy on poistunut.

3.8.3 Instrumenttia koskevan kaupankäynnin keskeyttäminen ja sen syy on ilmoitettava. Kaupankäynnin keskeytyksen päättymisestä on ilmoitettava etukäteen.

3.8.4 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että Automaattinen Tarjousten Täsmäytys käynnistetään kaupankäynnin keskeyttämisen jälkeen avoimella huutokaupalla.

3.8.5 Seuraavia sääntöjä sovelletaan kaupankäynnin keskeyttämisen kohteena olevien Instrumenttien suhteen:

(i) Välittäjä ei saa antaa, välittää tai toteuttaa kyseistä Instrumenttia koskevia Tarjouksia omaan tai toisen lukuun, tehdä kauppia kyseisillä Instrumenteilla eikä ottaa osaa kyseisten Instrumenttien aktiiviseen hoitamiseen, taikka avustaa tällaisissa toimenpiteissä;

(ii) Tarjouskirjaan ennen kaupankäynnin keskeyttämistä tallennetut Tarjoukset peruutetaan;

(iii) Uusien Tarjousten tallentaminen ei ole sallittua niin kauan kuin Instrumentti on kaupankäynnin keskeyttämisen kohteena;

(iv) Ennen kaupankäynnin keskeyttämistä tehdyt Sopimuskaupat on raportoitava välittömästi ja viimeistään 3 minuutin kuluttua siitä, kun kaupankäynti on käynnistynyt uudelleen.

3.9 Kaupankäyntiä koskevien tietojen julkistaminen

3.9.1 NASDAQ OMX Helsinki jakaa reaaliaikaista informaatiota Tarjouksista ja tehdyistä Kaupoista Välittäjille. NASDAQ OMX Helsinki jakaa reaaliaikaista tai jäljempänä kuvatuin tavoin lykättyä informaatiota Tarjouksista ja tehdyistä Kaupoista myös muille markkinatoimijoille ja yleisölle

markkinainformaation jälleenmyyjien kautta tai suoraan. NASDAQ OMX Helsinki voi toimittaa markkinainformaatiota yleisölle myös internetsivuillaan ja muilla tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

3.10 Automaattinen Tarjousten Välitys (DMA)

Automaattinen Tarjousten Välitys tarkoittaa prosessia, jolla Välittäjä johtaa asiakkaan Tarjoukset elektronisesti ja automaattisesti Kaupankäyntijärjestelmään Välittäjän ja asiakkaan välisen nimetyn teknisen järjestelmän tai teknisen yhteyden kautta. Automaattista Tarjousten Välitystä koskeva hakemus.

- 3.10.1 Automaattista Tarjousten Välitystä koskeva oikeus voidaan myöntää hakemuksesta. Käytön saa aloittaa vasta, kun NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt hakemuksen kirjallisesti.

Automaattista Tarjousten Välitystä koskevassa hakemuksessa on esitettävä Automaattista Tarjousten Välitystä koskevat kirjalliset rutiinit. Rutiinien on katettava ainakin seuraavat seikat:

- Välittäjän ja asiakkaan välillä käytössä olevat turvajärjestelyt, muun muassa asiakkaan tunnistamisrutiinit;
- Kuvaus asiakkaan Tarjouksen varmentamisprosessista, ennen kuin Tarjous ohjataan Kaupankäyntijärjestelmään;
- Automaattisen Tarjousten Välityksen seurannassa käytettävien rutiinien kuvaus;
- Kuvaus menettelytavoista, joita asiakas noudattaa käyttäessään Automaattista Tarjousten Välitystä;
- Tiedot siitä, missä määrin Välittäjä aikoo jakaa asiakkailleen Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa informaatiota Automaattisen Tarjousten Välityksen yhteydessä, sekä tiedot solmituista markkinainformaation jakelua koskevista sopimuksista.

Välittäjän vastuu Automaattisesta Tarjousten Välityksestä

- 3.10.2 Välittäjä vastaa Automaattisen Tarjousten Välityksen kautta ohjatuista Tarjouksista vastaavalla tavalla kuin muistakin antamistaan Tarjouksista.
- 3.10.3 Välittäjän on huolehdittava tarkoituksenmukaisista teknisistä ja hallinnollisista järjestelyistä sen varmistamiseksi, että Automaattisen Tarjousten Välityksen kautta ohjatut Tarjoukset eivät ole NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen vastaisia.
- 3.10.4 Välittäjän on nimitettävä Kaupankäyntipäällikkö tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö yhteyshenkilöksi, joka vastaa kaikista Automaattiseen Tarjousten Välitykseen liittyvistä asioista, kuten Automaattisen Tarjousten Välityksen kautta tallennettujen Tarjousten valvonnasta ja siitä, että Automaattinen Tarjousten Välitys on järjestetty tämän luvun 3.10 mukaisesti. Välittäjän on nimitettävä yhteyshenkilölle sijainen.

Välittäjän on huolehdittava siitä, että NASDAQ OMX Helsingillä on aina yhteyshenkilöä ja tämän sijaista koskevat yhteystiedot ja että yhteyshenkilö tai hänen sijaisensa on aina tavoitettavissa NASDAQ OMX Helsingin aukioloaikana.

- 3.10.5 Välittäjän on huolehdittava siitä, että sen asiakkaalla ei ole mahdollisuutta saada käyttöönsä NASDAQ OMX Helsingille Ei-julkista Markkinainformaatiota Välittäjän ja asiakkaan välisen teknisen yhteyden kautta.
- 3.10.6 Välittäjän on ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille kaikista Automaattiseen Tarjousten Välitykseen liittyvistä olennaisista muutoksista.
- 3.10.7 NASDAQ OMX Helsinki voi milloin tahansa pyytää Välittäjältä sen tarjoamaa Automaattista Tarjousten Välitystä koskevia tietoja.

Välittäjän suhde asiakkaaseen

- 3.10.8 Välittäjän on solmittava erillinen kirjallinen sopimus Automaattisen Tarjousten Välityksen ehdoista jokaisen asiakkaan kanssa, joka haluaa käyttää Automaattista Tarjousten Välitystä. Sopimuksen tulee sisältää ainakin seuraavat seikat:
- Enimmäisriski, josta Välittäjä voi vastata asiakkaaseen nähden, tai valtuutus tehdä tarkistuksia ja varauksia asiakkaan arvo-osuus-/arvopaperitilillä tai pankkitilillä;
  - Määräykset, joissa todetaan Välittäjän oikeus keskeyttää välittömästi Automaattinen Tarjousten Välitys asiakkaan osalta;
  - Määräykset, joissa määritellään Välittäjän vastuu asiakasta kohtaan Kaupankäyntijärjestelmään tallennettujen Tarjousten seurannan ja peruuttamisen osalta sopimuksessa tarkemmin kuvatuissa erityistilanteissa;
  - Määräykset, joissa määritellään Välittäjän oikeus peruuttaa Kaupat, jotka eivät täytä luvussa 3.6 kuvattuja Tarjousten ja Kauppojen hinnoittelun vaatimuksia sekä NASDAQ OMX Helsingin oikeus peruuttaa Kaupat lukujen 4.7 ja 5.7 nojalla;
  - Määräys, joka kieltää asiakasta antamasta Tarjouksia, joiden tarkoitus on yhdessä tai erikseen vaikuttaa sopimattomalla tavalla Kaupankäyntijärjestelmän hinnanmuodostukseen, joilla ei ole taloudellista tarkoitusta tai joilla pyritään viivästyttämään tai estämään muiden Välittäjien pääsy Kaupankäyntijärjestelmään;
  - Selostus asiakkaan velvollisuudesta olla jakamatta Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa Julkista Markkinainformaatiota;
  - Selostus Automaattisen Tarjousten Välityksen ehdoista ja käytöstä.

Välittäjän Tekniset Laitteet

- 3.10.9 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että Kaupankäyntijärjestelmä hylkää automaattisesti Automaattisen Tarjousten Välityksen kautta ohjatut Tarjoukset, jotka poikkeavat

Viimeisimmästä Kauppahinnasta NASDAQ OMX Helsingin määrittelemän/määrittelemien Tikkivälin/Tikkivälien ylittävällä määrällä.

- 3.10.10 Välittäjän Automaattisessa Tarjousten Välityksessä käyttämien Teknisten Laitteiden on täytettävä ainakin seuraavat vaatimukset:
- Tarjouksen on sisällettävä tiedot päivästä ja ajankohdasta, jolloin asiakas on antanut Tarjouksen;
  - Välittäjän Automaattisessa Tarjousten Välityksessä käyttämän järjestelmän on automaattisesti hylättävä asiakkaan Tarjoukset, joiden toteuttaminen ylittäisi asiakkaan yhden tai useamman maksu- ja/tai toimitusriskitason. Välittäjän käyttämän järjestelmän on myös samalla tuotettava Välittäjälle kyseisiä Tarjouksia koskevaa informaatiota;
  - Välittäjän on aina pystyttävä tarkistamaan asiakkaan Automaattisen Tarjousten Välityksen kautta antamien Tarjousten toimitus- ja maksuriskin kokonaistaso;
  - Välittäjällä on oltava käytössään riittävät tietoturvajärjestelyt (palomuurit) asiakkaan teknisiin laitteisiin päin tai asiakkaan kanssa tehtyyn sopimukseen perustuva oikeus seurata asiakkaan teknisiä laitteita ja yhteyksiä;
  - Jos Tarjous on hylätty sääntökohdan 3.10.10 nojalla ja hylkäämisestä ei voida välittömästi lähettää asiakkaalle viestiä, ohjataan Tarjous automaattisesti Meklarille manuaaliseen käsittelyyn.
- 3.10.11 Välittäjän on testattava ja hyväksyttävä Automaattisessa Tarjousten Välityksessä käyttämänsä Tekniset Laitteet ennen niiden käyttöön ottoa. NASDAQ OMX Helsinki voi vaatia Teknisten Laitteiden lisätestausta. NASDAQ OMX Helsinki hyväksyy Teknisten Laitteiden yhteyden Kaupankäyntijärjestelmään ennen niiden käyttöön ottoa.

Automaattisen Tarjousten Välityksen tunnistaminen

- 3.10.12 Automaattisessa Tarjousten Välityksessä käytettävien Teknisten Laitteiden on oltava yhteydessä Kaupankäyntijärjestelmään yhden tai useamman yksinomaan Automaattiseen Tarjousten Välitykseen käytettävän käyttäjätunnuksen välityksellä.

Automaattisen Tarjousten Välityksen käyttäminen

- 3.10.13 Automaattista Tarjousten Välitystä voidaan käyttää ainoastaan Instrumentteihin, jotka ovat Automaattisen Tarjousten Täsmäytyksen kohteena.

3.11 Sponsored Access

- 3.11.1 Sponsored Access on elektroninen järjestely, jolla sääntökohdan 3.2.4 mukaisen toimiluvan omaava Välittäjä on antanut asiakkaalleen oikeuden Välittäjän välittäjätunnuksia käyttäen lähettää Tarjouksia suoraan tai kolmatta osapuolta käyttäen Kaupankäyntijärjestelmään.

Sponsored Accessia ei voida myöntää Välittäjän asiakkaille, jotka ovat NASDAQ OMX Nordic pörssien jäseniä, jollei NASDAQ OMX Helsinki ole antanut kirjallista suostumusta.

Sponsored Accessia koskeva hakemus

- 3.11.2 Sponsored Accessia koskeva oikeus voidaan myöntää hakemuksesta. Käytön saa aloittaa vasta, kun NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt hakemuksen kirjallisesti.

Hakemuksessa on esitettävä Sponsored Accessia koskevat kirjalliset rutiinit. Rutiinien on katettava ainakin seuraavat seikat:

- Kuvaus Välittäjän ja asiakkaan ja Kaupankäyntijärjestelmän välillä käytössä olevista turvajärjestelyistä, esimerkiksi asiakkaan luotettavuus ja sopivuus;
- Kuvaus asiakkaan Tarjouksen varmentamisprosessista, ennen kuin Tarjous lähetetään Kaupankäyntijärjestelmään, jotka todentavat tarjousta edeltävien riittävien varmennusten olemassa olon;
- Sponsored Accessin seurannassa käytettävien rutiinien kuvaus;
- Kuvaus menettelytavoista, joita asiakas noudattaa käyttäessään Sponsored Accessia;
- Tiedot siitä, missä määrin Välittäjä aikoo jakaa asiakkailleen Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa informaatiota Sponsored Accessin yhteydessä, sekä tiedot solmituista markkinainformaation jakelua koskevista sopimuksista.

Välittäjän vastuu Sponsored Accessista

- 3.11.3 Välittäjä vastaa Sponsored Accessin kautta ohjatuista Tarjouksista vastaavalla tavalla kuin muistakin antamistaan Tarjouksista. Siten Välittäjä on myös vastuussa kaikista Välittäjän elektronisen yhteyden kautta Välittäjän tunnuksia käyttäen Kaupankäyntijärjestelmään tallennetuista toimenpiteistä riippumatta siitä, ovatko ne Välittäjän valtuutetun edustajan, Välittäjän asiakkaan tai muun tahon tekemiä.
- 3.11.4 Välittäjän on huolehdittava tarkoituksenmukaisista teknisistä ja hallinnollisista järjestelyistä sen varmistamiseksi, että Sponsored Accessin kautta ohjatut Tarjoukset eivät ole NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen vastaisia. Välittäjän tulee taata, että tarjousta edeltävien riittävien varmennusten olemassaolo ja että ne, kuten mitkä tahansa muutkin kuvaukset ja rutiinit järjestelyistä ja Sponsored Accessin käytöstä, vastaavat jatkuvasti niitä kuvauksia ja rutiineja, jotka NASDAQ OMX Helsingille on esitetty sääntökohdan 3.11 mukaisesti
- 3.11.5 Välittäjän on nimitettävä Kaupankäyntipäällikkö tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö yhteyshenkilöksi, joka vastaa kaikista Sponsored Accessiin liittyvistä asioista, kuten Automaattisen Tarjousten Välityksen kautta tallennettujen Tarjousten valvonnasta ja siitä, että Sponsored Access on järjestetty tämän luvun 3.11 mukaisesti. Välittäjän on nimitettävä

yhteyshenkilölle sijainen. Lisäksi Välittäjän tulee huolehtia siitä, että Välittäjän asiakkaalle nimetään vastaavat yhteyshenkilöt.

Välittäjän on huolehdittava siitä, että NASDAQ OMX Helsingillä on aina yhteyshenkilöitä ja näiden sijaisia koskevat yhteystiedot ja että yhteyshenkilöt tai heidän sijaisensa ovat aina tavoitettavissa NASDAQ OMX Helsingin aukioloaikana. Lisäksi Välittäjän tulee huolehtia siitä, että NASDAQ OMX Helsingillä on tieto Välittäjän asiakkaan nimestä, pääkonttorin osoitteesta sekä kotipaikasta.

- 3.11.6 Välittäjän on huolehdittava siitä, että sen asiakkaalla ei ole mahdollisuutta saada käyttöönsä Ei-julkista Markkinainformaatiota Välittäjän tai Kaupankäyntijärjestelmän ja asiakkaan välisen teknisen yhteyden kautta.
- 3.11.7 Välittäjän on ilmoitettava NASDAQ OMX Helsingille kaikista Sponsored Accessiin liittyvistä olennaisista muutoksista.
- 3.11.8 NASDAQ OMX Helsinki voi milloin tahansa pyytää Välittäjältä sen tarjoamaa Sponsored Accessia koskevia tietoja.

Välittäjän suhde asiakkaaseen

- 3.11.9 Välittäjän on solmittava erillinen kirjallinen sopimus Sponsored Accessin ehdoista jokaisen asiakkaan kanssa, joka haluaa käyttää Sponsored Accessia. Sopimuksen tulee sisältää ainakin seuraavat seikat:
- Enimmäisriski, josta Välittäjä voi vastata asiakkaaseen nähden, tai valtuutus tehdä tarkistuksia ja varauksia asiakkaan arvo-osuus-/arvopaperitilillä tai pankkitilillä;
  - Määräykset, joissa todetaan Välittäjän oikeus keskeyttää välittömästi Sponsored Access asiakkaan osalta;
  - Määräykset, joissa määritellään Välittäjän vastuu asiakasta kohtaan Kaupankäyntijärjestelmään tallennettujen Tarjousten seurannan ja peruuttamisen osalta Sponsored Accessista tehdyssä sopimuksessa tarkemmin kuvatuissa erityistilanteissa;
  - Määräykset, joissa määritellään Välittäjän oikeus peruuttaa Kaupat, jotka eivät täytä luvussa 3.6 kuvattuja Tarjousten ja Kauppojen hinnoittelun vaatimuksia sekä NASDAQ OMX Helsingin oikeus peruuttaa Kaupat lukujen 4.7 ja 5.7 nojalla;
  - Määräykset, joilla todetaan Välittäjällä olevan oikeus tarkistaa asiakkaansa tekniset järjestelmät ja yhteys Kaupankäyntijärjestelmään Kaupankäyntisääntöjen noudattamisen varmistamiseksi;
  - Määräys, joka kieltää asiakasta antamasta Tarjouksia, joiden tarkoitus on yhdessä tai erikseen vaikuttaa sopimattomalla tavalla Kaupankäyntijärjestelmän hinnanmuodostukseen, joilla ei ole taloudellista tarkoitusta tai joilla pyritään

viivästyttämään tai estämään muiden Välittäjien pääsy Kaupankäyntijärjestelmään;

- Selostus asiakkaan velvollisuudesta olla jakamatta Kaupankäyntijärjestelmän kautta saatavaa Julkista Markkinainformaatiota;
- Selostus Sponsored Accessin ehtoista ja käytöstä.

Välittäjän Tekniset Laitteet

- 3.11.10 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että Kaupankäyntijärjestelmä hylkää automaattisesti Sponsored Accessin kautta ohjatut Tarjoukset, jotka poikkeavat Viimeisimmästä Kauppahinnasta NASDAQ OMX Helsingin määrittelemän/määrittelemien Tikkivälin/Tikkivälien ylittävällä määrällä.
- 3.11.11 Välittäjän tai Välittäjän asiakkaan Sponsored Accessissa käyttämien Teknisten Laitteiden on täytettävä ainakin seuraavat vaatimukset:
- Tarjouksen on sisällettävä tiedot päivästä ja ajankohdasta, jolloin asiakas on antanut Tarjouksen;
  - Välittäjän Sponsored Accessissa käyttämän järjestelmän on automaattisesti hylättävä asiakkaan Tarjoukset, joiden toteuttaminen ylittäisi asiakkaan yhden tai useamman maksu- ja/tai toimitusriskitason. Välittäjän käyttämän järjestelmän tai Välittäjän asiakkaan käyttämän järjestelmän on myös samalla tuotettava Välittäjälle kyseisiä Tarjouksia koskevaa informaatiota;
  - Välittäjän on aina pystyttävä tarkistamaan asiakkaan Sponsored Accessin kautta antamien Tarjousten toimitus- ja maksuriskin kokonaistaso;
  - Sponsored Accessissa Välittäjän tulee varmistua siitä, että Välittäjän asiakkaalla on käytössään riittävät tietoturvajärjestelyt Kaupankäyntijärjestelmään päin.
- 3.11.12 Välittäjän on testattava ja hyväksyttävä Sponsored Accessissa käytetyt Tekniset Laitteet ennen niiden käyttöönottoa. NASDAQ OMX Helsinki voi vaatia Teknisten Laitteiden lisätestausta. NASDAQ OMX Helsinki hyväksyy Teknisten Laitteiden yhteyden Kaupankäyntijärjestelmään ennen niiden käyttöönottoa.

Sponsored Accessin tunnistaminen

- 3.11.13 Sponsored Accessissa käytettävien Teknisten Laitteiden on oltava yhteydessä Kaupankäyntijärjestelmään yhden tai useamman yksinomaan Sponsored Accessiin käytettävän käyttäjätunnuksen välityksellä.

Sponsored Accessin käyttäminen

- 3.11.14 Sponsored Accessia voidaan käyttää ainoastaan Instrumentteihin, jotka ovat Automaattisen Tarjousten Täsmäytyksen kohteena.

3.12 Algoritmisen Kaupankäynti

- 3.12.1 Välittäjä voi NASDAQ OMX Helsingin etukäteen antaman kirjallisen suostumuksen perusteella osallistua kaupankäyntiin Algoritmisen Kaupankäynnin välityksellä.
- 3.12.2 Välittäjän on luotava Algoritmisen Kaupankäynnin osalta menettelyt, joilla varmistetaan, että kyseisten Tarjousten antamiseen liittyvät riskit ovat kohtuullisia Välittäjän toimintaan sekä toimitukseen ja selvitykseen liittyviin limiitteihin nähden.
- 3.12.3 Välittäjän Algoritmisessa Kaupankäynnissä käyttämien Teknisten Laitteiden on täytettävä luvussa 3.2 esitetyt vaatimukset.
- 3.12.4 Algoritmisen Kaupankäynti on rekisteröitävä Kaupankäyntijärjestelmään käyttämällä yhtä tai useampaa yksinomaan Algoritmiseen Kaupankäyntiin tarkoitettua erityistä käyttäjätunnusta.
- 3.12.5 Välittäjän on nimitettävä Kaupankäyntipäällikkö tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö yhteyshenkilöksi, joka vastaa kaikista Algoritmiseen Kaupankäyntiin liittyvistä asioista, kuten Algoritmisen Kaupankäynnin kautta tallennettujen Tarjousten valvonnasta ja siitä, että Algoritmisen Kaupankäynti järjestetty tämän luvun 3.12 mukaisesti. Välittäjän on nimitettävä yhteyshenkilölle sijainen.

Välittäjän on huolehdittava siitä, että NASDAQ OMX Helsingillä on aina tiedossaan yhteyshenkilön ja hänen sijaisensa yhteystiedot sekä siitä, että yhteyshenkilö tai hänen sijaisensa on aina tavoitettavissa NASDAQ OMX Helsingin aukioloaikana.

3.13 Lain, NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen ja muiden säännösten rikkominen

Lain, NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen ja muiden säännösten rikkomuksia sääntelevät Suomen laki ja NASDAQ OMX Helsingin säännöt seuraavasti.

- 3.13.1 Kurinpitomenettelyyn sovelletaan jäljempänä mainitun lisäksi Kurinpitolautakunnan sääntöjä.

Välittäjät:

- 3.13.2 Mikäli Välittäjä rikkoo Suomen lakia, muita Välittäjän NASDAQ OMX Helsingissä harjoittamaan toimintaan sovellettavia säännöksiä tai määräyksiä, NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä tai hyvää arvopaperimarkkinatapaa, siitä aiheutuvat seuraamukset määrää NASDAQ OMX Helsingin Kurinpitolautakunta. Kurinpitolautakunnan on tällöin määrättävä Välittäjä maksamaan NASDAQ OMX Helsingille kurinpitomaksuna summa, joka on vähintään kymmenentuhatta

euroa (EUR 10 000) ja enintään viisisataatuhatta euroa (EUR 500 000). Kurinpitomaksun suuruutta harkittaessa on otettava huomioon rikkomuksen vakavuus, Välittäjän koko ja muut olosuhteet. Jos rikkomus on luonteeltaan vähäisempi, Kurinpitolautakunta voi antaa Välittäjälle kurinpitomaksun sijasta varoituksen.

3.13.3 Mikäli rikkomus on vakava, Kurinpitolautakunta voi kurinpitomaksun määräämisen sijasta peruuttaa Välittäjän jäsenyyden. Kurinpitolautakunta voi myös väliaikaisella päätöksellä kieltää Välittäjää osallistumasta kaupankäyntiin, mikäli se katsotaan pörssikaupankäynnin toimivuuden kannalta tarpeelliseksi.

3.13.4 Mikäli rikkomus on vähäinen, Kurinpitolautakunnan sihteeri voi käsitellä asian ja antaa Välittäjälle muistutuksen. Asia on kuitenkin tuotava Kurinpitolautakunnan käsittelyyn, jos asian luonne, rikkomuksen toistuminen, ennakkotapauksen tarve tai muu vastaava syy sitä edellyttää.

Meklarit:

3.13.5 Mikäli Meklari rikkoo lakia tai NASDAQ OMX Nordic-sääntöjä tai muutoin osoittaa olevansa sopimaton toimimaan Meklarina, Kurinpitolautakunta voi peruuttaa Meklarin oikeuden. Mikäli kurinpitolautakunta katsoo sen riittäväksi, se voi sen sijaan peruuttaa Meklarin oikeuden osallistua kaupankäyntiin määräajaksi.

3.13.6 Kurinpitolautakunta voi väliaikaisella päätöksellä kieltää Meklaria osallistumasta kaupankäyntiin asian tutkimisen ajaksi.

3.13.7 Mikäli lain tai NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen rikkominen on luonteeltaan vähäisempi, Kurinpitolautakunta voi Meklarin oikeuden peruuttamisen sijasta antaa Meklarille varoituksen.

3.13.8 Mikäli rikkomus on vähäinen, Kurinpitolautakunnan sihteeri voi käsitellä asian ja antaa Meklarille varoituksen. Asia on kuitenkin tuotava Kurinpitolautakunnan käsittelyyn, jos asian luonne, rikkomuksen toistuminen, ennakkotapauksen tarve tai muu vastaava syy sitä edellyttää.

4. INET NORDIC

Jakso 4 sisältää säännöt kaupankäynnistä INET Nordic kaupankäyntijärjestelmässä kaikilla Osakemarkkinan Instrumenteilla.

4.1 INET Nordic kaupankäynnin kohteena olevat Instrumentit

Luvuissa 4.1 – 4.8 on esitetty seuraavilla Markkinasegmenteillä kaupankäynnin kohteena olevia Instrumentteja koskevat yleiset kaupankäyntisäännöt:

- Osakkeet
- Osakkeisiin oikeuttavat Instrumentit
- Warrantit ja Sertifikaatit
- Rahasto-osuudet

Luvuissa 4.9 – 4.12 on esitetty kutakin Markkinasegmenttiä koskevat erityiset kaupankäyntisäännöt. Kaupankäynti tapahtuu NASDAQ OMX Helsingin elektronisessa Kaupankäyntijärjestelmässä INET Nordic.

Kaupankäynnin yleiset säännöt

4.2 Kaupankäyntitavat

- 4.2.1 Kauppoja voidaan toteuttaa joko Automaattisesti Täsmäytettyinä Kauppoina tai Sopimuskauppoina.

4.3 Kaupankäyntivaiheet

- 4.3.1 NASDAQ OMX Helsingin kaupankäynti käsittää seuraavat vaiheet:

- (i) Kaupankäyntiä Edeltävä Jakso;
- (ii) Jatkuva Kaupankäynti;
- (iii) Kaupankäynnin Jälkeinen Jakso.

- 4.3.2 Seuraavia toimenpiteitä voidaan tehdä tai ne on tehtävä Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson aikana:

- (i) Tarjouksia voidaan tallentaa ja muuttaa avoimeen huutokauppaan osallistumista varten sekä peruuttaa;
- (ii) Sopimuskaupat voidaan raportoida tai on raportoitava NASDAQ OMX Helsingille, ks. luku 4.6;
- (iii) Kauppoja voidaan peruuttaa, ks. luku 4.7.

- 4.3.3 Seuraavia toimenpiteitä voidaan tehdä tai ne on tehtävä Jatkuvan Kaupankäynnin aikana:
- (i) Tarjouksia voidaan tallentaa, muuttaa tai peruuttaa;
  - (ii) Myynti- ja Ostotarjouksia, joiden hinta ja määrä vastaavat toisiaan, täsmäytetään Kaupoiksi Automaattisena Tarjousten Täsmäytyksenä, ks. sääntökohta 4.5.1;
  - (iii) Sopimuskaupat on raportoitava NASDAQ OMX Helsingille, ks. luku 4.6;
  - (iv) Kauppoja voidaan peruuttaa, ks. luku 4.7.
- 4.3.4 Seuraavia toimenpiteitä voidaan tehdä tai tehdään Kaupankäynnin Jälkeisen Jakson aikana:
- (i) Tarjouksia voidaan peruuttaa tai muuttaa;
  - (ii) Sopimuskauppoja voidaan raportoida NASDAQ OMX Helsingille, ks. luku 4.6;
  - (iii) Kauppoja voidaan peruuttaa, ks. luku 4.7;
  - (iv) Tarjoukset, joiden voimassaolo on päättynyt ja Kauppojen raportoinnit, joita Kauppaan osallistuva vahvistava Välittäjä ei ole vahvistanut, peruutetaan automaattisesti.

4.4 Tarjouskirjat ja Tarjoukset

- 4.4.1 Instrumenteilla voidaan käydä kauppaa yhdessä tai useammassa Tarjouskirjassa.
- Tarjouskirjassa on seuraava Tarjousluokka:
- Pörssierätarjoukset: Kaikkien Osakemarkkinan Instrumenttien yksi instrumenttiyksikkö muodostaa Pörssierän.
- 4.4.2 Tarjous on Välittäjän omaan tai toisen lukuun tekemä sitova tarjous ostaa tai myydä tietty määrä Instrumentteja.
- 4.4.3 Välittäjä voi tallentaa, muuttaa tai peruuttaa Tarjouksia.
- 4.4.4 Tarjouksessa on annettava seuraavat tiedot:
- Tarjouskirjan tunnus;
  - Hinta;
  - Määrä;
  - Tieto siitä, onko kyseessä Osto- vai Myyntitarjous;
  - Asema kaupankäynnissä (asiakas /omaan lukuun /riskitön toimeksiantaja/ liikkeeseenlaskijan kauppa / markkinatakaus/ stabilisaatio).

Tarjousehtoja voidaan esittää Markkinamalli-dokumentin mukaisesti. Seuraavia Tarjousehtoja voidaan käyttää Osakemarkkinalla tapahtuvassa kaupankäynnissä siten kuin NASDAQ OMX Helsinki erikseen päättää:

”Rajahintatoimeksianto”

”Markkinahintainen toimeksianto”

”Epätasapainotoimeksianto (Imbalance Order)” – Seuraavat voimassaolotyypit ovat käytössä:

1. Epätasapaino avauksessa (IOOP); ja
2. Epätasapaino päivän päätöksessä (IOOC).

”Jäävuoritoimeksianto (Reserve Order)”

”Hintaan sidottu toimeksianto (Pegged Order)”

”Pienin kaupankäyntimäärä”

”Ei-julkistettu toimeksianto”

”Voimassaolo” – Seuraavat voimassaolotyypit ovat käytössä:

1. Tarjous voimassa ainoastaan tekohetkellä (Välitön toteutus tai peruutus; IOC);
2. Tarjous voimassa markkinan sulkeutumiseen saakka (Hyväksyttävissä markkinan sulkeutumiseen saakka/päivä Tarjous);
3. Tarjous voimassa tiettyyn päivään saakka*;
4. Tarjous voimassa tiettyyn kellonaikaan saakka (Hyväksyttävissä tiettyyn kellonaikaan saakka);
5. Tarjous voimassa ainoastaan huutokaupan aikana (Hyväksyttävissä vain huutokaupassa);
6. Tarjous voimassa kunnes peruttu (Hyväksyttävissä kunnes peruttu).

”Avaushuutokauppa”

”Päivän päätös huutokauppa”

*Voimassaolotyyppi ”Tarjous voimassa tiettyyn päivään saakka” otetaan käyttöön vuoden 2010 ensimmäisellä vuosineljänneksellä NASDAQ OMX Helsingin tarkemmin ilmoittamana päivänä.

4.4.5 Tarjouksen muutos tarkoittaa sitä, että aikaisemmin tallennetun Tarjouksen parametrejä, esimerkiksi hinta ja/tai määrä, on muutettu. Tarjouksen muutos voi vaikuttaa sen etuoikeuteen, katso Markkinamalli-dokumentti.

4.4.6 Tarjouksen peruuttaminen tarkoittaa sitä, että Tarjous poistetaan Tarjouskirjasta.

4.4.7 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että Tarjouksen hinta ei saa poiketa enempää kuin tietyn määrän NASDAQ OMX Helsingin määrittelemästä vertailuhinnasta. Määrä voi vaihdella eri Instrumenttien osalta.

4.5 Automaattisesti Täsmäytetyt Kaupat

- 4.5.1 Automaattisessa Tarjousten Täsmäytyksessä Kaupankäyntivaiheiden aikana sovelletut kaupankäyntitavat on kuvattu Markkinamalli-dokumentissa. Kaupankäynti alkaa avoimella huutokaupalla Jatkuvan Kaupankäynnin alussa. Kaupankäynti päättyy avoimeen huutokauppaan Jatkuvan Kaupankäynnin lopussa. NASDAQ OMX Helsinki voi päättää, että huutokauppaa ei järjestetä jonkin Markkinasegmentin ja/tai Instrumentin kohdalla.

4.6 Sopimuskaupat – raportointi- ja julkistamissäännöt

Yleistä

- 4.6.1 Sopimuskaupat raportoidaan tämän luvun määräysten mukaisesti. Raportointi tapahtuu Kaupankäyntijärjestelmään olevan Välittäjän elektronisen yhteyden kautta. Lisätietoja on raportointiohjeessa ("Reporting Guideline") pörssin verkkosivuilla.
- 4.6.2 Jotta kauppa voidaan raportoida Sopimuskauppana, Välittäjän on tullut osallistua Sopimuskauppaan. Tämä tarkoittaa, että Välittäjän tulee toimia aktiivisesti joko omaan tai toisen lukuun pyrkien saamaan aikaan Kauppaa koskevan sopimuksen.
- 4.6.3 Kauppa voidaan raportoida Sopimuskauppana myös silloin, jos Kauppaan liittyy Välittäjään kohdistuva hintariski ennen kuin Välittäjä tekee vastaavan Kaupan asiakkaan kanssa.
- 4.6.4 Sopimuskauppaan osallistuvien Välittäjien on raportoitava kukin Kauppa toimittamalla siitä kaupparaportti raportointiohjeen ("Reporting Guideline") mukaisesti. Mikäli vain yksi Kaupan osapuoli on Välittäjä, Välittäjän on raportoitava Kauppa Sisäisenä Kauppana.

Seuraavat tiedot on raportoitava:

- Tarjouskirjan tunnus;
- Osto- tai myyntikoodi;
- Kauppahinta;
- Määrä;
- Vastapuolena olevan Välittäjän tunnus;
- Kaupantekopäivä ja -aika;
- Kauppatyyppi;
- Asema kaupankäynnissä (asiakas / omaan lukuun /riskitön toimeksiantaja/ liikkeeseenlaskijan kauppa / markkinatakaus/ stabilisaatio);
- Suorituspäivä (settlement date);
- Lykätty julkistaminen, mikäli sovellettavissa.

- 4.6.5 Mikäli Välittäjien kauppaportit ovat yhteneväiset, Sopimuskauppa rekisteröidään Kaupankäyntijärjestelmään (rekisteröinti-aika). Jos kahden Välittäjän raportoimat tiedot eivät ole yhteneväiset, Välittäjien on tutkittava virheen syy välittömästi ja annettava virheellisen raportin sijasta uusi raportti. Uuden raportin antavan Välittäjän on huolehdittava virheellisen raportin peruuttamisesta. Kaikki Sopimuskauppoja koskevat raportit, jotka eivät täsmää, poistetaan asianomaisen kaupankäyntivaiheen lopussa, eikä Kauppojen raportoinnin katsota tapahtuneen.
- 4.6.6 Sisäiset Kaupat rekisteröidään Kaupankäyntijärjestelmään, kun niitä koskeva raportti on vastaanotettu.
- 4.6.7 NASDAQ OMX Helsingissä tehtäviin Sopimuskauppoihin sovelletaan jotakin seuraavista Kauppatyypeistä, ottaen myös huomioon kunkin Markkinasegmentin kohdalla esitetyt rajoitukset. Kauppatyypeistä ja niiden käytöstä on lisätietoja Markkinamalli-dokumentissa.

Kauppaluokka	Kauppatyyppi
Standardi	Standardikauppa
Ei-standardi	Johdannaisiin liittyvä kauppa
	Portfoliokauppa
	Volyymipainotettu keskihintakauppa
	Pörssin sallima kauppa
	Pre-avauskauppa

Raportointiaika

- 4.6.8 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tehdyt Sopimuskaupat on raportoitava välittömästi ja viimeistään 3 minuutin kuluttua Kaupantekoajasta.
- 4.6.9 Jatkuvan Kaupankäynnin päättymistä edeltävän kolmen minuutin aikana tehdyt Sopimuskaupat, joita ei olosuhteista johtuen voida raportoida Jatkuvan Kaupankäynnin aikana, on raportoitava viimeistään seuraavana Pörssipäivänä Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson aikana.
- 4.6.10 Jatkuvan Kaupankäynnin päättymisen jälkeen tehdyt Sopimuskaupat on raportoitava viimeistään seuraavana Pörssipäivänä Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson aikana.
- 4.6.11 Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson aikana tehdyt Sopimuskaupat on raportoitava ennen Jatkuvan Kaupankäynnin käynnistymistä. Myös Sopimuskaupat, jotka on tehty sinä aikana, joka on alkanut 3 minuuttia ennen Jatkuvan Kaupankäynnin käynnistymistä, on raportoitava välittömästi ja viimeistään kolmen minuutin kuluttua Jatkuvan Kaupankäynnin käynnistymisestä.

- 4.6.12 Mikäli Sopimuskauppaa ei voida raportoida edellä mainittujen määräaikojen puitteissa Välittäjän Teknisissä Laitteissa ilmenneiden häiriöiden vuoksi, Kauppa on raportoitava heti, kun tekninen este on poistunut. Välittäjän on ilmoitettava asiasta välittömästi NASDAQ OMX Helsingille faksitse tai sähköpostilla.

Viivästetty julkistaminen

- 4.6.13 Sopimuskaupat julkistetaan normaalisti viipymättä raportoimalla ne INET Nordic-kaupankäyntijärjestelmään, ellei näissä säännöissä tai raportointiohjeissa toisin ilmoiteta. Välittäjä voi kuitenkin, mikäli kauppa on tiettyjä rajoja suurempi (Taulukko 1), tehty omaan lukuun kauppaa tekevän sijoitusyrityksen ja tuon yrityksen asiakkaan välillä ja lisäksi altistaa Välittäjän hintariskille, viivästyttää kaupan julkistamista. Tarkemmat määräykset viivästetystä julkistamisesta ovat raportointiohjeessa ("Reporting Guideline" pörssin verkkosivuilla).
- 4.6.14 Viivästetty julkistaminen on mahdollista vain, mikäli kauppa täyttää seuraavat kauppakorajat ja viivästys voi kestää vain taulukossa kunkin kauppakorajan osalta esitetyn ajan (Taulukko 1):

Taulukko 1. Viivästetyn julkistamisen raja-arvot ja viivästyksen kesto				
	Keskimääräisen päivävaihdon (KPV) perusteella määritelty osakeluokka			
	KPV<EUR 100 000	EUR 100 000 ≤ KPV<EUR 1 000 000	EUR 1 000 000 ≤ KPV<EUR 50 000 000	KPV<EUR 50 000 000
	Kaupan vähimmäiskoko sallitulle viivästykselle			
60 minuuttia	10 000 euroa	5 % KPV:stä tai 25 000 euroa, sen mukaan kumpi on suurempi	10 % KPV:stä tai 3 500 000 euroa, sen mukaan kumpi on pienempi	10 % KPV:stä tai 7 500 000 euroa, sen mukaan kumpi on pienempi
180 minuuttia	25 000 euroa	15 % KPV:stä tai 75 000 euroa, sen mukaan kumpi on suurempi	15 % KPV:stä tai 5 000 000 euroa, sen mukaan kumpi on pienempi	20 % KPV:stä tai 15 000 000 euroa, sen mukaan kumpi on pienempi
Kaupankäyntipäivän loppuun saakka (tai seuraavan kaupankäyntipäivän keskipäivään saakka, jos kauppa tehdään kaupankäyntipäivän kahden viimeisen tunnin aikana)	45 000 euroa	25 % KPV:stä tai 100 000 euroa, sen mukaan kumpi on suurempi	25 % KPV:stä tai 10 000 000 euroa, sen mukaan kumpi on pienempi	30 % KPV:stä tai 30 000 000 euroa, sen mukaan kumpi on pienempi
Kaupantekopäivää seuraavan kaupankäyntipäivän loppuun saakka	60 000 euroa	50 % KPV:stä tai 100 000 euroa, sen mukaan kumpi on suurempi	50 % KPV:stä tai 1 000 000 euroa, sen mukaan kumpi on suurempi	100 % KPV:stä

Kaupantekopäivää seuraavan toisen kaupankäyntipäivän loppuun saakka	80 000 euroa	100 % KPV:stä	100 % KPV:stä	250 % KPV:stä
Kaupantekopäivää seuraavan kolmannen kaupankäyntipäivän loppuun saakka		250 % KPV:stä	250 % KPV:stä	

4.7 Kauppojen peruuttaminen

- 4.7.1 Välittäjällä on velvollisuus informoida NASDAQ OMX Helsinkiä välittömästi kaupoista, joiden ei olisi tullut automaattisesti täsmäytyä tai tulla raportoiduksi. NASDAQ OMX Helsinki voi peruuttaa Kaupan siihen osallistuneiden Välittäjien hakemuksesta. Peruutushakemus on toimitettava faksitse tai sähköpostilla erikseen määrättyä lomaketta käyttäen, tai puhelimitse, mikäli NASDAQ OMX Helsinki hyväksyy tällaisen hakemuksen. Hakemus on toimitettava kymmenen (10) minuutin kuluessa siitä, kun Kauppa on rekisteröity Kaupankäyntijärjestelmään.
- 4.7.2 NASDAQ OMX Helsinki ei peruuta Kauppoja, joita koskeva peruutushakemus on tehty myöhemmin kuin kymmenen (10) minuutin kuluttua siitä, kun Kauppa on rekisteröity Kaupankäyntijärjestelmään, ellei siihen ole NASDAQ OMX Helsingin mielestä erityistä syytä.
- 4.7.3 NASDAQ OMX Helsinki voi arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä peruuttaa Kaupan, joka johtuu:
- (i) Ilmeisen selvästä erehdyksestä tai virheestä, jonka on aiheuttanut NASDAQ OMX Helsingin, Välittäjän tai Välittäjän asiakkaiden tekninen tai manuaalinen virhe; tai
  - (ii) NASDAQ OMX Helsingin käsityksen mukaan kiistattomasta ja huomattavasta lain, määräysten tai NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen keskeisten säännösten rikkomisesta; tai
  - (iii) Kaupankäynti- ja/tai selvitysjärjestelmässä/-järjestelmissä ilmenneistä teknisistä häiriöistä, joihin Välittäjä ei voi vaikuttaa.
- 4.7.4 NASDAQ OMX Helsinki voi peruuttaa Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson aikana tehdyn Kaupan ja muut Prelistalla tehdyt Kaupat, jos kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden liikkeeseenlasku tai myynti peruutetaan osakeantiesitteessä mainitusta syystä. Peruuttaminen ei ole mahdollista, jos Kauppa on selvitetty.

4.8 Selvityssäännöt

- 4.8.1 Kauppojen selvitykseen sovelletaan kolmen päivän toimitusaikaa. Sopimuskaupan osapuolet voivat kuitenkin sopia poikkeavasta selvitysaikataulusta.
- 4.8.2 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää selvitysaikataulun muuttamisesta, mikäli siihen on erityistä syytä ja neuvoteltuaan kyseistä Instrumenttia koskevan rekisterinpitäjän kanssa.

Buy-in säännöt NASDAQ OMX Helsingissä

- 4.8.3 Mikäli Välittäjä ei ole saanut Osakkeita taikka Osakkeeseen oikeuttavia Instrumentteja niitä koskevassa selvitysaikataulussa, on ostavalla Välittäjällä oikeus käynnistää Buy-in prosessi Buy-in ohjeistuksen (the Buy-in Procedure and Guideline) mukaisesti.

Sekä Alkuperäisen kaupan ostava että myyvä Välittäjä ovat velvollisia seuraamaan soveltuvien osin Buy-in menettelyä kuten Buy-in ohjeistuksessa (the Buy-in Procedure and Guideline) on esitetty.

Osakemarkkinan Markkinasegmenteillä sovellettavat erityiset kaupankäyntisäännöt

4.9 Osakkeita koskeva Markkinasegmentti

Sopimuskaupat

Jatkuvan Kaupankäynnin aikana

- 4.9.1 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tehdyn Sopimuskaupan, joka on kooltaan pienempi kuin mitä on esitetty alla olevassa taulukossa (Taulukko 2), hinnan on oltava Kaupantekoaikana Tarjouskirjassa olevan Volyympainoitettun Keskimääräisen Spreadin rajoissa. Kaupankäynnin päättävän avoimen huutokaupan aikana tehdyn kaupan, joka on kooltaan pienempi kuin mitä on esitetty taulukossa (Taulukko 2), on oltava huutokauppaa edeltävän Volyympainoitettun Keskimääräisen Spreadin rajoissa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet päivän päätös – huutokaupan aikana, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelemaan arvionsa markkinatilanteesta.

Taulukko 2. Normaaliin markkinakokoon verrattuna suurina pidettävät kaupat

Keskimääräisen päivävaihdon (KPV) perusteella määritelty luokka	KPV < 500 000 €	500 000 € ≤ KPV < 1 000 000 €	1 000 000 € ≤ KPV < 25 000 000 €	25 000 000 € ≤ KPV < 50 000 000 €	KPV ≥ 50 000 000 €
Normaalia markkinakokoa suuremman toimeksiannon vähimmäiskoko	50 000 €	100 000 €	250 000 €	400 000 €	500 000 €

- 4.9.2 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Kaupantekoaikana Spreadia, on Sopimuskauppa, joka on kooltaan pienempi kuin mitä on esitetty 4.9.1 olevassa taulukossa (Taulukko 2), tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelemaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana

- 4.9.3 Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana tehdyn Sopimuskaupan, joka on kooltaan pienempi kuin mitä on esitetty 4.9.1 olevassa taulukossa (Taulukko 2) hinnan on oltava Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Tarjouskirjassa olleen Volyympainoitettun Keskimääräisen Spreadin rajoissa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet Jatkuvan Kaupankäynnin päättyttyä, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelemaan arvionsa markkinatilanteesta.
- 4.9.4 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Spreadia, on Sopimuskauppa, joka on kooltaan pienempi kuin mitä on esitetty 4.9.1 olevassa taulukossa (Taulukko 2), tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelemaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Kaupat, joihin sovelletaan erityisehtoja

- 4.9.5 Kaupat voidaan edellä selostetuista säännöistä poiketen tallentaa Sopimuskauppoina edellä mainituista hintarajoista poikkeavalla hinnalla, jos Sopimuskauppaan soveltuu jokin seuraavista Kauppatyypeistä ja jos Kauppa yksilöidään kyseisellä Kauppatyyppillä:
- (i) Johdannaisiin liittyvä kauppa;
  - (ii) Portfoliokauppa;
  - (iii) Volyympainoitettu keskihintakauppa;
  - (iv) Pörssin sallima kauppa

- (v) Pre-avauskauppa.

Kohdan 4.9.3 mukaisia rajoituksia noudatetaan NASDAQ OMX Helsingissä myös näissä kauppatyypeissä.

4.10 Osakkeeseen oikeuttavia Instrumentteja koskeva Markkinasegmentti

Sopimuskaupat

Jatkuvan Kaupankäynnin aikana

- 4.10.1 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 100 000 euroa , hinnan on oltava Kaupantekoaikana Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa. Päivän päätös - huutokaupan aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 100 000 euroa, hinnan on oltava Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa ennen kyseistä päivän päätös -huutokauppaa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet päivän päätös -huutokaupan aikana, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelevaan arvionsa markkinatilanteesta.
- 4.10.2 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Kaupantekoaikana Spreadia, on Sopimuskauppa, jonka koko on alle 100 000 euroa, tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelevaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana

- 4.10.3 Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 100 000 euroa, hinnan on oltava Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Tarjouskirjassa olleen Spreadin rajoissa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet Jatkuvan Kaupankäynnin päättyttyä, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelevaan arvionsa markkinatilanteesta.
- 4.10.4 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Spreadia, on Sopimuskauppa, jonka koko on alle 100 000 euroa, tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelevaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Kaupat, joihin sovelletaan erityisehtoja

- 4.10.5 Kaupat voidaan edellä selostetuista säännöistä poiketen tallentaa Sopimuskauppoina edellä mainituista hintarajoista poikkeavalla hinnalla, jos Sopimuskauppaan soveltuu seuraava Kauppatyyppi ja jos Kauppa yksilöidään kyseisellä Kauppatyypillä:

- (i) Johdannaisiin liittyvä kauppa;

- (ii) Portfoliokauppa;
- (iii) Volyymipainoitettu keskihintakauppa;
- (iv) Pörssin sallima kauppa.

4.11 Warrantteja ja Sertifikaatteja koskeva Markkinasegmentti

- 4.11.1 Ilmaisu "Warrantit ja Sertifikaatit " kattaa indeksiwarrantit, osakewarrantit, hyödykewarrantit, korkoinstrumenttiwarrantit ja muut NASDAQ OMX Helsingissä kaupankäynnin kohteena olevat warrantit ja sertifikaatit.

Automaattinen Tarjousten Täsmäytys

- 4.11.2 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tapahtuva Välittäjien välinen kaupankäynti, jossa Tarjous käsittää 10 000 euroa tai sen alle warrantin kohteena olevia Instrumentteja, on täsmäytettävä automaattisesti Kaupoiksi Tarjouskirjan kautta, jollei Välittäjään sovellettavasta laista tai määräyksistä muuta johdu.

Sopimuskaupat

Jatkuvan Kaupankäynnin aikana

- 4.11.3 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 100 000 euroa, hinnan on oltava Kaupantekoaikana Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa. Päivän päätös - huutokaupan aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 100 000 euroa, hinnan on oltava Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa ennen kyseistä päivän päätös -huutokauppaa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet päivän päätös -huutokaupan aikana, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelevaan arvionsa markkinatilanteesta.
- 4.11.4 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Kaupantekoaikana Spreadia, on Sopimuskauppa, jonka koko on alle 100 000 euroa, tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelevaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana

- 4.11.5 Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 100 000 euroa, hinnan on oltava Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Tarjouskirjassa olleen rajoissa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet Jatkuvan Kaupankäynnin päättyttyä, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelevaan arvionsa markkinatilanteesta.
- 4.11.6 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Spreadia, on Sopimuskauppa, jonka koko on alle 100 000 euroa, tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon

markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelemaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Kaupat, joihin sovelletaan erityisehtoja

4.11.7 Kaupat voidaan edellä selostetuista säännöistä poiketen tallentaa Sopimuskauppoina edellä mainituista hintarajoista poikkeavalla hinnalla, jos Sopimuskauppaan soveltuu seuraava Kauppatyyppi ja jos Kauppa yksilöidään kyseisellä Kauppatyyppillä:

- (i) Johdannaisiin liittyvä kauppa;
- (ii) Portfoliokauppa;
- (iii) Volyympainoitettu keskihintakauppa;
- (iv) Pörssin sallima kauppa.

4.12 Rahasto-osuuksia koskeva Markkinasegmentti

4.12.1 Ilmaisu "Rahasto-osuudet" tarkoittaa kaupankäynnin kohteena olevia sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia ja Indeksiosuusrahastoa (Exchange Traded Funds).

Automaattinen Tarjousten Täsmäytys

4.12.2 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tapahtuva Välittäjien välinen kaupankäynti, jossa Tarjous käsittää 50 000 euroa tai sen alle, on täsmäytettävä automaattisesti Kaupoiksi Tarjouskirjan kautta, jollei Välittäjään sovellettavasta laista tai määräyksistä muuta johdu.

Sopimuskaupat

Jatkuvan Kaupankäynnin aikana

4.12.3 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 500 000 euroa, hinnan on oltava Kaupantekoaikana Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa. Päivän päätös -huutokaupan aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 500 000 euroa, hinnan on oltava Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa ennen kyseistä päivän päätös -huutokauppaa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet päivän päätös -huutokaupan aikana, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelemaan arvionsa markkinatilanteesta.

4.12.4 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Kaupantekohetkellä Spreadia, on Sopimuskauppa, jonka koko on alle 500 000 euroa, tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjien on pystyttävä perustelemaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana

4.12.5 Jatkuvan Kaupankäynnin ulkopuolisena aikana tehdyn Sopimuskaupan, jonka koko on alle 500 000 euroa, hinnan on oltava Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Tarjouskirjassa olleen

Spreadin rajoissa. Jos markkinaolosuhteet ovat muuttuneet Jatkuvan Kaupankäynnin päätyttyä, kauppa on tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on tarvittaessa pystyttävä perustelevaan arvionsa markkinatilanteesta.

- 4.12.6 Mikäli Tarjouskirjassa ei ole Jatkuvan Kaupankäynnin päättyessä Spreadia, on Sopimuskauppa, jonka koko on alle 500 000 euroa, tehtävä hintaan, joka ottaa huomioon markkinaolosuhteet kaupantekohetkellä. Välittäjän on pystyttävä perustelevaan markkinatilannetta koskevat arvionsa.

Kaupat, joihin sovelletaan erityisehtoja

- 4.12.7 Kaupat voidaan edellä selostetuista säännöistä poiketen tallentaa Sopimuskauppoina edellä mainituista hintarajoista poikkeavalla hinnalla, jos Sopimuskauppaan soveltuu seuraava Kauppatyyppi ja jos Kauppa yksilöidään kyseisellä Kauppatyyppillä:
- (i) Johdannaisiin liittyvä kauppa;
  - (ii) Portfoliokauppa;
  - (iii) Volyympainoitettu keskihintakauppa;
  - (iv) Pörssin sallima kauppa.

5. SAXESS

Jakso 5 sisältää Velkakirjamarkkinalla SAXESS kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynninkohteeksi otettuja Instrumentteja koskevat kaupankäyntisäännöt. Näitä sääntöjä sovelletaan ainoastaan arvopaperipörssissä tapahtuvaan kaupankäyntiin eikä niitä sovelleta muuhun julkisen kaupankäyntiin.

5.1 Joukkovelkakirjojen ja muiden korkoinstrumenttien käteismarkkina

Luvuissa 5.1 – 5.7 on esitetty NASDAQ OMX Helsingin tavanomaisella Alamarkkinalla kaupankäynnin kohteena olevia Instrumentteja koskevat yleiset kaupankäyntisäännöt ja luvuissa 5.8-5.10 erityiset kaupankäyntisäännöt.

Kaupankäynti Velkakirjamarkkinalla tapahtuu NASDAQ OMX Helsingin elektronisessa Kaupankäyntijärjestelmässä.

Kaupankäynnin yleiset säännöt**5.2 Kaupankäyntitavat**

- 5.2.1 Kauppoja voidaan toteuttaa Sopimuskauppoina ja Automaattisesti Täsmäytettyinä Kauppoina.

5.3 Kaupankäyntivaiheet

- 5.3.1 NASDAQ OMX Helsingin kaupankäynti käsittää seuraavat vaiheet:

- (i) Kaupankäyntiä Edeltävä Jakso;
- (ii) Jatkuva Kaupankäynti;
- (iii) Kaupankäynnin Jälkeinen Jakso.

- 5.3.2 Kaupankäyntiä Edeltävän Jakson aikana voidaan tehdä seuraavia toimenpiteitä:

- (i) Tarjouksia voidaan tallentaa, muuttaa tai peruuttaa;
- (ii) Sopimuskaupat on raportoitava NASDAQ OMX Helsingille, ks. luku 5.6;
- (iii) Kauppoja voidaan peruuttaa, ks. luku 5.7.

- 5.3.3 Jatkuvan Kaupankäynnin aikana voidaan tehdä tai on tehtävä seuraavia toimenpiteitä:

- (i) Tarjouksia ja Tarjouskehotuksia voidaan tallentaa, muuttaa tai peruuttaa;
- (ii) Sopimuskaupat on raportoitava NASDAQ OMX Helsingille, ks. luku 5.6.
- (iii) Kauppoja voidaan peruuttaa, ks. luku 5.7.

- 5.3.4 Kaupankäynnin Jälkeisen Jakson aikana voidaan tehdä tai tehdään seuraavia toimenpiteitä:

- (i) Tarjouksia ja Tarjouskehotuksia voidaan muuttaa tai peruuttaa;
- (ii) Kauppoja voidaan peruuttaa, ks. luku 5.7;
- (iii) Tarjoukset, joiden voimassaolo on päättynyt, keskeytetyt Tarjoukset ja Tarjouskehotukset sekä kaupparaportit, joita kauppaan osallistuva Välittäjä ei ole vahvistanut, peruutetaan automaattisesti.

5.4 Tarjouskirjat ja Tarjoukset

- 5.4.1 Tarjouskirjassa on seuraava Tarjousluokka:

- Pörssierätarjoukset: Tarjoukset, jotka koskevat pienintä mahdollista Instrumenttien määrää tai arvoa, joka voi muodostaa Viimeisimmän Kauppahinnan. Pörssierä on määritelty Alamarkkinan kaupankäyntisäännöissä.

– Alle Pörssierää Koskevat Tarjoukset: Tarjoukset, joiden määrä on pienempi kuin yksi Pörssierä.

- 5.4.2 Tarjous on Välittäjän omaan tai toisen lukuun tekemä sitova tarjous ostaa tai myydä tietty nimellismäärä Instrumentteja.
- 5.4.3 Tarjoukset tallennetaan joko hinnan tai tuoton perusteella siten kuin Alamarkkinan kaupankäyntisäännöissä on määrätty. Hinta ilmoitetaan prosenttiosuutena todellisesta arvosta (face value). Tuotto ilmoitetaan prosenttiosuutena asianomaisen markkinakäytännön mukaisesti laskettuna siten kuin kunkin Alamarkkinan kaupankäyntisäännöissä on määrätty.
- 5.4.4 Hinnat on tallennettava ilman kertynyttä korkoa (clean prices).
- 5.4.5 Tarjouksessa on annettava seuraavat tiedot:
- Tarjouskirjan tunnus;
  - Hinta tai tuotto;
  - Määrä;
  - Onko kyseessä Osto- vai Myyntitarjous;
  - Omistajaluokka (asiakas / omaan lukuun / markkinatakaaja).
- Tarjousehdot voidaan ilmoittaa Alamarkkinan kaupankäyntisääntöjen mukaisesti. Eri Tarjousehdot on selostettu Liitteessä B.
- 5.4.6 Tarjouksen muutos tarkoittaa sitä, että aikaisemmin tallennetun Tarjouksen parametrejä, esimerkiksi hinta ja/tai määrä, on muutettu. Tarjouksen muutos voi vaikuttaa sen etuoikeuteen kyseiseen Tarjouskirjaan sovellettavassa täsmäytysäännössä selostetulla tavalla.
- 5.4.7 Tarjouksen keskeyttäminen (suspension) tarkoittaa sen inaktiivointia Tarjouskirjassa. Tarjous voidaan keskeyttää määräajaksi tai siihen saakka kunnes Välittäjä aktivoi Tarjouksen. Tarjouksen keskeyttäminen ei kuitenkaan voi jatkua Kaupankäynnin Jälkeisen Jakson yli, paitsi jos sen voimassaolotyyppi on "Keskeytä ja säästä yön yli". Tarjous voidaan tallentaa Tarjouskirjaan aktiivisessa tai keskeytetyssä tilassa.
- 5.4.8 Tarjouksen peruuttaminen tarkoittaa sitä, että Tarjous poistetaan Tarjouskirjasta.

5.5 Automaattisesti Täsmäytetyt Kaupat

- 5.5.1 Välittäjä voi käyttää kunkin Alamarkkinan kaupankäyntisäännöissä määrättyjä kaupankäyntitapoja ja Kauppatyyppejä. Eri kaupankäyntitavat on kuvattu Liitteessä C.
- 5.5.2 Yksittäisen Alamarkkinan kaupankäyntisäännöissä voidaan määrätä, että Välittäjien väliset Kaupat, jotka tehdään niiden omaan tai toisen lukuun ja joiden määrä on asianomaisen

Alamarkkinan säännöissä määritelty tai sitä pienempi, on tehtävä Tarjouskirjassa, mikäli Tarjouskirjassa käytetään Automaattista Tarjousten Täsmäytystä.

5.6 Sopimuskaupat - raportointisäännöt

Yleistä

- 5.6.1 Välittäjä voi tehdä Sopimuskauppoja NASDAQ OMX Helsingissä Jatkuvan Kaupankäynnin aikana. Sopimuskaupat on raportoitava Kaupankäyntijärjestelmään olevan Välittäjän elektronisen yhteyden kautta.
- 5.6.2 Jotta kauppa voidaan raportoida sopimuskauppana, Välittäjän on tullut osallistua Sopimuskauppaan. Tämä tarkoittaa, että Välittäjän tulee toimia aktiivisesti joko omaan tai kolmannen osapuolen lukuun pyrkien saamaan aikaan Kauppaa koskevan sopimuksen.
- 5.6.3 Sopimuskaupat on raportoitava NASDAQ OMX Helsingin tavanomaisella Alamarkkinalla.
- 5.6.4 Sopimuskauppa raportoidaan toimittamalla siitä kaupparaportti. Mikäli vain yksi Kaupan osapuoli on Välittäjä, joka voi osallistua Alamarkkinan kaupankäyntiin, Välittäjän on raportoitava Kauppa Sisäisenä Kauppana.
- 5.6.5 Sopimuskaupat voidaan rekisteröidä enintään kuuden desimaalin tarkkuudella.
- 5.6.6 Sopimuskaupoista on raportoitava seuraavat tiedot:
- Tarjouskirjan tunnus;
  - Osto- tai myyntikoodi;
  - Kauppahinta/tuotto;
  - Määrä;
  - Vastapuolena olevan Välittäjän tunnus;
  - Kaupantekopäivä ja -aika;
  - Kauppatyyppi;
  - Omistajaluokka (asiakas / omaan lukuun/ markkinatakaaja);
  - Suorituspäivä (settlement date);
- 5.6.7 Mikäli Välittäjien kaupparaportit ovat yhteneväiset, Sopimuskauppa rekisteröidään Kaupankäyntijärjestelmään (rekisteröinti-aika). Jos kahden Välittäjän raportoimat tiedot eivät ole yhteneväiset, Välittäjien on välittömästi tutkittava virheen syy ja annettava virheellisen raportin sijasta uusi raportti. Uuden raportin antavan Välittäjän on huolehdittava virheellisen raportin peruuttamisesta. Kaikki Sopimuskauppoja koskevat raportit, jotka eivät täsmää, poistetaan asianomaisen kaupankäyntivaiheen lopussa, eikä Kauppojen raportoinnin katsota tapahtuneen.

- 5.6.8 Sisäiset Kaupat rekisteröidään Kaupankäyntijärjestelmään, kun niitä koskeva kauppaportti on vastaanotettu.
- 5.6.9 Sopimuskaupat raportoidaan Kauppatyypillä "Standardikauppa". Kauppatyypeistä ja niiden käytöstä on lisätietoja Liitteessä D.

Kauppaluokka	Kauppatyyppi
Standardi	Standardikauppa
Ei-standardi	Johdannaisiin liittyvä kauppa
	Ei-standardiselvitys
	Portfoliokauppa
	Volyymipainotettu keskihintakauppa
	Pörssin sallima Kauppa
	Takaisinostosopimus

Raportointiaika

- 5.6.10 Sopimuskaupat on raportoitava välittömästi, kuitenkin viimeistään viiden minuutin kuluessa Kaupantekoajasta.

5.7 Kauppojen peruuttaminen

- 5.7.1 Välittäjällä on velvollisuus informoida NASDAQ OMX Helsinkiä välittömästi kaupoista, joiden ei olisi tullut automaattisesti täsmäytyä tai tulla raportoiduksi. NASDAQ OMX Helsinki voi peruuttaa Kaupan siihen osallistuneiden Välittäjien hakemuksesta. Peruutushakemus on toimitettava faksitse tai sähköpostilla erikseen määrättyä lomaketta käyttäen, tai puhelimitse, mikäli NASDAQ OMX Helsinki hyväksyy tällaisen hakemuksen. Hakemus on toimitettava kymmenen (10) minuutin kuluessa siitä, kun Kauppa on rekisteröity Kaupankäyntijärjestelmään. Kauppoja voidaan peruuttaa Kaupankäynnin Jälkeisen Jakson aikana ainoastaan ensimmäisten kymmenen (10) minuutin aikana.
- 5.7.2 NASDAQ OMX Helsinki ei peruuta Kauppoja, joita koskeva peruutushakemus on tehty myöhemmin kuin kymmenen (10) minuutin kuluttua siitä, kun Kauppa on rekisteröity Kaupankäyntijärjestelmään, ellei siihen ole NASDAQ OMX Helsingin mielestä erityistä syytä.
- 5.7.3 NASDAQ OMX Helsinki voi arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä peruuttaa Kaupan, joka johtuu:
- (i) Ilmeisen selvästä erehdyksestä tai virheestä, jonka on aiheuttanut NASDAQ OMX Helsingin, Välittäjän tai Välittäjän asiakkaiden tekninen tai manuaalinen virhe; tai

- (ii) NASDAQ OMX Helsingin käsityksen mukaan kiistattomasta ja huomattavasta lain, määräysten tai NASDAQ OMX Nordic-sääntöjen keskeisten säännösten rikkomisesta; tai
- (iii) Kaupankäynti- ja/tai selvitysjärjestelmässä/-järjestelmissä ilmenneistä teknisistä häiriöistä, joihin Välittäjä ei voi vaikuttaa.

5.8 Selvityssäännöt

- 5.8.1 Kauppojen selvitykseen sovelletaan kolmen päivän toimitusaikaa (T+3). Sopimuskaupan osapuolet voivat kuitenkin sopia poikkeavasta selvitysaikataulusta.
- 5.8.2 NASDAQ OMX Helsinki voi päättää selvitysaikataulun muuttamisesta, mikäli siihen on erityistä syytä ja neuvoteltuaan kyseistä Instrumenttia koskevan rekisterinpitäjän kanssa.

5.9 Tavanomainen Alamarkkina NASDAQ OMX Helsingissä

Alamarkkinalla kaupankäynnin kohteena olevat Instrumentit

- 5.9.1 Kaikki NASDAQ OMX Helsingin Velkakirjamarkkinalla kaupankäynnin kohteeksi otetut noteeratut Instrumentit.

Oikeus osallistua kaupankäyntiin

- 5.9.2 Kaikki Välittäjät, joilla on oikeus osallistua kaupankäyntiin NASDAQ OMX Helsingin Velkakirjamarkkinalla.

Pörssierän koko

- 5.9.3 NASDAQ OMX Helsinki määrittelee yksittäisen Instrumentin Pörssierän koon.

Tarjoukset

- 5.9.4 Tarjoukset tallennetaan kolmen desimaalin tarkkuudella.
- 5.9.5 Tarjoukset tallennetaan hinnalla, johon ei sisälly kertynyttä korkoa (clean price).

Tarjousehdot

- 5.9.6 Välittäjät voivat tallentaa Tarjouksia käyttäen seuraavia Tarjousehtoja:

(i) Pörssierätarjoukset:

”Voimassaolo” – Käytössä ovat seuraavat voimassaolotyypit:

- Tarjous voimassa tänään;
- Tarjous voimassa tiettyyn kellonaikaan saakka.

Kaupankäyntitavat

- 5.9.7 Välittäjät tallentavat Tarjouksia Tarjouskirjaan. Kauppoja voidaan tehdä Jatkuvan Kaupankäynnin aikana. Kaupat tehdään Sopimuskauppoina Tarjouskirjassa olevan Spreadin väliin ja ne raportoidaan luvun 5.5 mukaisesti.

5.10 Automaattiseen Tarjousten Täsmäytykseen perustuva Velkakirjoja koskeva Tavanomainen Alamarkkina OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä Alamarkkinalla kaupankäynnin kohteena olevat Instrumentit

- 5.10.1 Kaikki OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin Automaattiseen Tarjousten Täsmäytykseen perustuvat , Velkakirjamarkkinalla kaupankäynnin kohteeksi otetut Instrumentit, lukuunottamatta Stukturoituja velkakirjoja (katso luku 5.11), näitä instrumentteja ovat:
- Valtion joukkovelkakirjat
  - Vaihtovelkakirjalainat
  - Yhtiöjoukkovelkakirjat
  - Muut joukkovelkakirjat

Oikeus osallistua kaupankäyntiin

- 5.10.2 Kaikki Välittäjät, joilla on oikeus osallistua kaupankäyntiin OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin Velkakirjamarkkinalla.

Pörssierän koko

- 5.10.3 Pörssierän koko määritellään OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin ja Välittäjän ja/tai Liikkeeseenlaskijan neuvottelujen pohjalta ja se ilmoitetaan kyseistä Instrumenttia koskevassa Tarjouskirjassa.

Tarjoukset

- 5.10.4 Tarjoukset tallennetaan kolmen desimaalin tarkkuudella.

Tarjousehdot

- 5.10.5 Välittäjät voivat tallentaa Tarjouksia käyttäen seuraavia Tarjousehtoja:

Pörssierätarjoukset:

- (i) "Voimassaolo" – Käytössä ovat seuraavat voimassaolotyypit:

- Tarjous voimassa tänään;
  - Tarjous voimassa tiettyyn päivään saakka (ainoastaan indeksisidonnaiset joukkovelkakirjat);
  - Tarjous voimassa tiettyyn kellonaikaan saakka.
- (ii) "Volyymi" – seuraavat volyymityypit ovat käytössä:
- Täsmäytyskerrannainen;
  - Pienin Kaupankäyntimäärä;
  - Nähtävillä oleva Volyymi.
- (iii) "Fill or Kill";
- (iv) "Fill and Kill";
- (v) "Linkitetty Tarjous";
- (vi) "Alle Pörssierä Hyväksytään".

Alle Pörssierää koskevat Tarjoukset:

- (i) "Voimassaolo" – Käytössä ovat seuraavat voimassaolotyyppit
- Tarjous voimassa tänään;
  - Tarjous voimassa tiettyyn päivään saakka (ainoastaan indeksisidonnaiset joukkovelkakirjat);
  - Tarjous voimassa tiettyyn kellonaikaan saakka.
- (ii) "Markkinahinta"
- (iii) "Kaikki tai Ei Mitään".

Kaupankäyntimenetelmät

- 5.10.6 Kaupankäynti Instrumenteilla tapahtuu avoimella ostohuutokaupalla Jatkuvan Kaupankäynnin alussa ja Tarjousten Automaattisella Täsmäytyksellä Jatkuvan Kaupankäynnin aikana.

Alle Pörssierää koskevien Tarjousten Täsmäytys tapahtuu automaattisesti Viimeisintä Kauppahintaa vastaavalla hinnalla. Täsmäytys alle Pörssierää koskevan Tarjouksen ja sellaisen Pörssierätarjouksen välillä, johon liittyy Tarjousehto "Alle Pörssierä Hyväksytään", tapahtuu hinnalla joka on Kaupantekohetkellä Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa.

5.11 Automaattiseen Tarjousten Täsmäytykseen perustuva Strukturoituja Velkakirjoja koskeva Tavanomainen Alamarkkina OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä

Alamarkkinalla kaupankäynnin kohteena olevat Instrumentit

5.11.1 Kaikki OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin Automaattiseen Tarjousten Täsmäytykseen perustuvat , Velkakirjamarkkinalla kaupankäynnin kohteeksi otetut Instrumentit, näitä instrumentteja ovat:

- Strukturoidut tuotteet (kaupankäynti hinnan perusteella)
- Strukturoidut tuotteet (kaupankäynti tuoton perusteella)
- Rääätälöidyt velkakirjalainat (kaupankäynti hinnan perusteella)
- Rääätälöidyt velkakirjalainat (kaupankäynti tuoton perusteella)

Oikeus osallistua kaupankäyntiin

5.11.2 Kaikki Välittäjät, joilla on oikeus osallistua kaupankäyntiin OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin Velkakirjamarkkinalla.

Pörssierän koko

5.11.3 Pörssierän koko määritellään OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin ja Välittäjän ja/tai Liikkeeseenlaskijan neuvottelujen pohjalta ja se ilmoitetaan kyseistä Instrumenttia koskevassa Tarjouskirjassa.

Tarjoukset

5.11.4 Tarjoukset tallennetaan kolmen desimaalin tarkkuudella.

5.11.5 Tarjoukset rekisteröidään määrittelemällä hinta Strukturoiduille tuotteille (kaupankäynti hinnan perusteella) ja Rääätälöidyt velkakirjalainat (kaupankäynti hinnan perusteella)., vastaavasti Tuottoa käytetään alamarkkinoilla Strukturoidut tuotteet (kaupankäynti tuoton perusteella) ja Rääätälöidyt velkakirjalainat (tuoton perusteella)

Tarjousehdot

5.11.6 Välittäjät voivat tallentaa Tarjouksia käyttäen seuraavia Tarjousehtoja:

Pörssierätarjoukset:

(i) "Voimassaolo" – Käytössä ovat seuraavat voimassaolotyypit:

- Tarjous voimassa tänään;
- Tarjous voimassa tiettyyn päivään saakka (ainoastaan indeksisidonnaiset joukkovelkakirjat);

- Tarjous voimassa tiettyyn kellonaikaan saakka.
- (ii) "Volyyymi" – seuraavat volyymityypit ovat käytössä:
  - Täsmäytyskerrannainen;
  - Pienin Kaupankäyntimäärä;
  - Nähtävillä oleva Volyyymi.

(iii) "Fill or Kill";

(iv) "Fill and Kill";

(v) "Linkitetty Tarjous";

(vi) "Alle Pörssierä Hyväksytään".

Alle Pörssierää koskevat Tarjoukset:

(i) "Voimassaolo" – Käytössä ovat seuraavat voimassaolotyypit

- Tarjous voimassa tänään;
- Tarjous voimassa tiettyyn päivään saakka (ainoastaan indeksisidonnaiset joukkovelkakirjat);
- Tarjous voimassa tiettyyn kellonaikaan saakka.

(ii) "Markkinahinta"

(iii) "Kaikki tai Ei Mitään".

Kaupankäyntimenetelmät

5.11.7 Kaupankäynti Instrumenteilla tapahtuu avoimella ostohuutokaupalla Jatkuvan Kaupankäynnin alussa ja Tarjousten Automaattisella Täsmäytyksellä Jatkuvan Kaupankäynnin aikana.

Alle Pörssierää koskevien Tarjousten Täsmäytys tapahtuu automaattisesti Viimeisintä Kauppahintaa vastaavalla hinnalla. Täsmäytys alle Pörssierää koskevan Tarjouksen ja sellaisen Pörssierätarjouksen välillä, johon liittyy Tarjousehto "Alle Pörssierä Hyväksytään", tapahtuu hinnalla joka on Kaupantekohetkellä Tarjouskirjassa olevan Spreadin rajoissa.